

APOSTOLATSKI CENTAR "SAV TVOJ"

Vjerovanje apostolsko

Mons. B. Castegnaro

ISUSOVA MUKA, SMRT, USKRSNUĆE I OPĆI SUD

Dodatak: sedam blaženstava i sedam Isusovih riječi sa križa

Zdravo Marijo,
Zlatna.
Kraljice mira,
prepuna sjaja
Zvijezdo što kroz tminu vodi
život moj.
Sav se danas predajem Tebi,
Krasna,
Majko moja i Majko
Krista Kralja
Da uvijek budem Njegov i uvijek
Sav-Tvoj.

Naslov: **Vjerovanje apostolsko, Isusova muka, smrt, uskrsnuće, uzašašće i opći sud u Katekizmu za odrasle (Il catechismo agli adulti Vicenza 1951.)**
Autor: **mons. B. Castegnaro**

Izdano s dopuštenjem crkvenih vlasti u Zagrebu, 1951.

Naslov dodatka: **Sedam blaženstava i sedam riječi na križu**
Autor: **J. Sheen**
Izdao dr. J. Kirbl s odobrenjem crkvenih poglavara u Zagrebu 1959.

Nakladnik: Apostolatski centar «Sav Tvoj»
Priprema i tisak: Apostolatski centar «Sav Tvoj»

Lektura: Miroslava Lucić

Naklada: 1000 kom

ISBN: 978-953-7668-20-4

Narudžbe na adresu:

Apostolatski centar "Sav Tvoj"
Porečka 62
10 000 Zagreb
Tel/fax: 01/23 70 332
Tel: 01/23 71 822

VJEROVANJE APOSTOLSKO

VJEROVANJE APOSTOLSKO, ISUSOVA MUKA, SMRT, USKRSNUĆE, UZAŠAŠĆE I OPĆI SUD

ZAGREB, 2011.

MUKA I SMRT ISUSA KRISTA

«Prošao je svijetom čineći dobro i liječeći sve!» ... Evo suštine, vidjeli smo, čitava javnog života Isusa Krista. Njegovo propovijedanje, čudesa, krjeposti, sva Njegova djela bila su samo izražaj žive i žarke ljubavi. Svaki je Njegov korak bio, može se reći, obilježen novim milostima i dobročinstvima, koja su imala cilj da pomognu ili utješe ljudsku bijedu.

Nakon svega toga izgledalo bi da Isus nije mogao imati neprijatelja, da su Ga svi bez razlike morali ljubiti, slaviti, iskazivati Mu poštovanje i priznanje.

A ipak nije tako bilo.

Farizeji i starješine zbornice, preko svake mjere ljubomorni zbog ljubavi koju Mu je narod iskazivao i zbog zanosa kojim Ga je slijedio, već su odmah u početku puni zavisti i ljutine bjesnili na Njega, a kasnije pak tako žestokom mržnjom te su se zakleli da će Ga ukloniti sa svijeta. Uhodili su Njegove korake, pazili na Njegove riječi, među narodom širili zlobne optužbe, prikazivali Ga kao pučkog buntovnika, kao neprijatelja vlasti, kao opsjednuta od đavla, kao hulitelja i kao takva Ga optuživali pred vlastima te su se za trideset srebrnjaka sporazumjeli s Njegovim učenikom Judom Iškariotskim da Ga dobiju u svoje šake.

I paklenska je zavjera uspjela.

Četvrti članak Vjerovanja predaje nam na promatranje upravo muku i smrt, koju je Isus Krist imao podnijeti od svojih neprijatelja ili bolje, sve što je pretrpio posljednjih dana svog života da dovrši djelo ljudskog otkupljenja.

Danas ćemo se zaustaviti da u svjetlu povijesti ukratko istražimo ovaj posljednji odsječak zemaljskog života Spasiteljeva, odsječak sav isprepleten neizrecivim mukama i bolima te upoznamo dokle Ga je dovela ljubav koju je imao prema nama i našim dušama.

Moje će pripovijedanje biti jednostavno prepričavanje događaja iz Evanđelja, sažeto povijesno izlaganje muke i smrti Isusove, koje ste toliko puta čuli, a koje je ipak uvijek potresno i bogato svetim učincima i spasonosnim razmišljanjima.

Evanđeosko pripovijedanje muke

1. Kad je došlo vrijeme određeno vječnim odlukama, da bi se konačno izvršila velika žrtva našega otkupljenja, Isus Krist je – veli Evanđelje – posljednji put sakupio svoje apostole na vazmenu večeru. Tom je prigodom dao njima i nama svima svake hvale dostojan zalog svoje ljubavi ustanovivši presveti oltarski sakrament. Zatim je u pratnji trojice apostola izašao iz grada, prešao potok Cedron i ušao u vrt što se prostirao na podnožju Maslinske gore, zvan Getsemani. U ovaj je vrt On često dolazio na molitvu, pa je htio da u ovom vrtu, pod osamljenim zatišjem maslina započne svoju muku.

Tek što je ušao u vrt, već je započeo žalosni prizor Njegovih boli.

Bila je tamna noć. Nad čitavom je okolicom vladao duboki mir. Isus, osjetivši da Ga podilazi velika bol i silan strah, reče apostolima: «Ostanite ovdje, a Ja idem da se pomolim!»

Na kraju je vrta bila dosta prostrana špilja iskopana u živoj stijeni. Tamo krene Isus i spustivši se na koljena, dopustio je da Njime zavladaju sva najžešća čuvstva žalosti, straha, muke, snuždenosti. U pameti Mu se pojavila žalosna slika muke u svoj svojoj strahovitoj stvarnosti. U tom je času gledao kako se pred njim nižu sve muke koje su Ga imale snaći: Judina izdaja,, zatajenje Petrovo, bijeg apostola, nezahvalnost Njegova naroda, užeta … čavli … križ. Pogled na sve ove patnje, koje je naskoro trebao podnijeti, Njegovu je nježnom srcu prouzrokovao takvu bol da se to ne može izreći.

I još jedan, daleko strašniji prizor, počeo je cijepati Njegovu dušu. On, Jaganjac bez ljage, vidio je u tom trenutku sebe prekrivena svim ljudskim grijesima što su počinjeni od postanka do konca svijeta. I upravo takvo viđenje zadalo je Njegovoj čovječanskoj naravi težak udarac, te Mu se iz ustiju tri puta vinula molitva: « Oče, Oče moj, odnesi ovaj kalež od mene!» Zatim se, oboren na tlo, počeo znojiti krvlju i boriti sa smrću tako da Mu je došao anđeo s Neba te Ga je hrabrio i tješio.

2. Međutim, apostoli su tvrdo zaspali. Isus, okrijepljen i uzješen, dođe do njih, probudi ih ukorivši ih ljubazno što nisu mogli s Njime probdjeti ni jedan sat, te im dadne razumjeti da je došao čas tame i da će naskoro doći Njegovi neprijatelji da Ga uhvate.

I doista, nakon kratkog vremena stigao je na čelu rulje Židova i vojnika oboružanih batinama i mačevima apostol izdajnik Juda, koji se za trideset srebrnjaka nagodio s farizejima i svećenicima da će im predati Isusa.

«Koga ja poljubim,» rekao je, «onaj je: držite Ga i vežite!» Isus mu slobodna koraka i vedra lica pođe ususret. A Juda, vjeran pakosnom obećanju, pozdravi Ga drzovito: «Zdravo, učitelju», i pritisne Mu na čelo izdajnički poljubac. Isus mu se obrati prijateljskim prijekorom: «Prijatelju, zašto si došao? … Judo, zar poljupcem izdaješ Sina Čovječjega?»

Ali znak je bio dan. Oni lupeži odmah opkole Isusa i, da im ne bi pobjegao, svezaše Ga čitava užetima. Isus bi se sigurno mogao spasiti iz njihovih ruku i smrviti ih jednom svojom riječju. Ali je bio došao čas žrtvovanja, pa ih je stoga pustio neka čine što ih je volja. Kao zločinca svezana vukli su Ga dolje strminom brijega i prešavši potok Cedron, doveli u grad.

Međutim se vijest o hapšenju Nazarenca već bila proširila ulicama Jeruzalema. Makar je bilo gluho doba noći, ipak su

mnogi radoznalo istrčali iz svojih kuća da Ga vide svezana. Drugi su provirivali kroz prozore i vrata. Svi su razgovarali, govorkali ovako i onako. No Isusovi su neprijatelji već uspjeli stvoriti javno mnijenje te se svuda širio glas: Varalica je konačno uhvaćen!

A Njegovi neprijatelji? A oni kojima je činio dobro? A Njegovi apostoli?

E, dragi moji! Dok sve ide dobro, bit će mnogo ljudi koji će se pokazivati vašim prijateljima. Ali u času nesreće, vidjet ćete kako jedan za drugim odlaze! Tako se dogodilo i Isusu. Apostoli iz straha pobjegoše te Isus u onom strahovitom položaju nije kraj sebe vidio ni jednog prijatelja.

Eto, što je ovaj svijet kojemu se za ljubav toliko puta gaze vlastite dužnosti! ...

3. Kad je stigao u Jeruzalem, bio je Isus odmah priveden pred Anu, jednoga od poglavica zavjere, štoviše duše čitave urote. Ovaj, zadovoljan što vidi pred sobom Isusa, pošalje Ga odmah velikom svećeniku Kajfi, gdje su već svećenici i poglavice farizeja bili sakupljeni na vijeću.

Veliki svećenik, pun divlje radosti, što ima u rukama Isusa, poče Ga salijetati pitanjima: Tko si ti? ... Kakva je tvoja nauka? ... Koji su tvoji učenici? ...

Isus ponizno odgovori:

- Ja sam uvijek govorio javno u zbornici i Hramu, a nikada tajno. Što pitaš mene? Pitaj one koji su Me slušali.

Na te riječi približi Mu se sluga velikog svećenika te Ga žestoko udari po obrazu govoreći: «Zar tako odgovaraš svećeniku?» Isus ga blago ukori: ***«Ako sam rekao zlo, dokaži. Ako li dobro, zašto me biješ?»***

Zatim Ga veliki svećenik upita u ime živoga Boga, da li je On uistinu Krist. Isus to najodlučnije potvrdi te doda: «Odsad ćete vidjeti Sina Čovječjega gdje sjedi s desne strane sile Božje

i dolazi na oblacima nebeskim.» Nije trebalo više da ih se još jače razbjesni. Kajfa razdere svoju haljinu u znak srdžbe. Vijeće izrekne smrtnu osudu te Isusa preda slugama. Ovi mahniti od surovosti nasrnuše na blagog Nazarenca, zavezaše Mu oči i počeše Ga izrugivati, pljuvati Mu u lice, udarati Ga šakama i ćuškati govoreći: «Kriste, proreci tko te udario?»

Veliki je dio noći trajao taj okrutan prizor, dok konačno umorni krvnici ne zatvoriše svoju žrtvu u neku prostoriju te se udaljiše.

4. Kakve li strahovite noći za Isusa Krista! Da je barem sve ostalo na napadajima Njegovih neprijatelja! Ne. Druga, još okrutnija bol trebala Mu je probosti dušu …

Dok su Židovi na Njemu iskazivali sav svoj bijes zlostavljajući Ga na sve moguće načine, neki je čovjek, zamišljen i šutljiv, obilazio predvorjem. Bio je to Petar, poglavica apostola, koji je, potaknut ljubavlju prema svojem Učitelju, slijedio Ga do predvorja velikog svećenika umiješavši se u mnoštvo slugu koji su sjedili kraj svoje vatre. Jedna sluškinja, a zatim i sluga, prolazeći pokraj Petra, prepoznavši ga i promatrajući ga rekoše: «Nisi li ti jedan od učenika ovoga čovjeka?»

Na taj bi se upit Petar, koji je u Maslinskom vrtu tako odvažno istrgnuo mač u obranu svoga Učitelja, morao pohvaliti da je Njegov sljedbenik. Ali u ovaj dan – a nije morao biti posljednji – pripadati Isusu bilo je zločin! Stoga zbunjen, prestrašen, stade i vikati i zaklinjati se tri puta da uopće ne pozna toga Čovjeka! …

Kolike li okrutne boli za Isusovo srce vidjevši kako Ga se odrekao apostol kojega je toliko ljubio i tolika mu dobročinstva iskazao!

Zar ne čine danas slično oni koji se radi neznatnog ljudskog obzira, iz straha pred izrugivanjem, porugom stide priznati Njegovim sljedbenicima, čak se združuju s Njegovim neprijateljima da Ga napadaju?

5. Međutim je svitao petak.

Osuda vijeća nije imala izvršne snage. Bila je potrebna, kako je tražio zakon, potvrda i izvršna naredba rimskog upravitelja. Stoga književnici, narodne starješine i svećenički poglavari odvedoše Isusa u sudnicu Poncija Pilata, rimskog upravitelja Judeje, radi odobrenja sudbenog postupka te konačne presude.

Pilat je odmah, nakon nekoliko upita, uvidio da se radi o velikoj pretjeranosti i da je Isus nevin. Ipak, da izbjegne dosadu, čuvši da je On Galilejac, pošalje Ga k Herodu, četverovlasniku Galileje, koji se onih dana nalazio u Jeruzalemu. Herod se veoma obradovao što vidi Isusa, jer se nadao od Njega kakvu čudu. Stoga Ga odmah poče ispitivati. Međutim, ne dobivši odgovora, proglasi ga ludom, odjene Ga kao luđaka i pošalje natrag k Pilatu. Ovaj, našavši se opet u neprilici, a ne znajući kako da se iz nje izvuče, nađe ipak izlaz.

Kod Hebreja je bio običaj da svake godine o Vazmu upravitelj pusti na slobodu jednoga zatvorenika u spomen njihova oslobođenja iz egipatskog ropstva. Tada je u tamnici bio čuveni ubojica imenom Baraba. Pilat je mislio da će kod izbora Isusa i Barabe narod sigurno tražiti da se pusti Isus. Stupi, dakle, na balkon palače što je gledao na trg načičkan mnoštvom i zavika:

- Koga hoćete da vam pustim na slobodu? Barabu ili Isusa?

A iz mnoštva se podigne jednoglasna urnebesna vika:

- Ne Isusa, nego Barabu! ...

Pilat je opet vidio da je propao u ovom nenadanom burnom bijesu naroda. Što da čini? ...

6. Drugi mu izlaz sine u pameti: bičevati Isusa te Ga pokazati mnoštvu, da se umekša i tako zapriječiti izvršenje smrtne kazne. Stoga Ga predade vojnicima da Ga bičuju.

Ovi okrutnici uzeše Isusa, odvedoše Ga u dvorište sudnice. Svukoše mu haljine, svezaše Ga o stup što se nalazio u sredini

i zatim, oboružani bičevima i užetima sa željeznim vršcima, nasrnuše bijesnom olujom udaraca na Njegova ramena, leđa, prsa, bokove, bez smilovanja i obzira, izderavši Mu sve meso, dok je krv potocima tekla po zemlji. Nakon toga Ga odvezaše sa stupa, posadiše na jedan kamen, ispletu trnovu krunu i nabiše Mu je na glavu. Zatim su kleknuvši podrugljivo pred Njim ismjehivali Ga govoreći: «Zdravo, kralju židovski!»

Kad su Ga svega izranili da Ga se nije moglo prepoznati, odvedoše Ga opet k Pilatu koji Ga s balkona pokaza narodu uz riječi: «Evo čovjeka! Pokazujem vam Ga da znate na Njemu ne nalazim nikakve krivice.» (Iv 19, 4 – 5; Lk 23, 4)

No mnoštvo razdraženo, krvoločnije nego ikada zavikne:

- Na križ! Na križ!

- Uzmite Ga, odgovori Pilat, i vi Ga raspnite jer ja ne nalazim na Njemu krivice!

- Ne, povikaše još jače Židovi. Mi imamo zakon i po našem zakonu mora umrijeti jer se proglasio Sinom Božjim!

Pilat je oklijevao i nastojao smiriti pomahnitalo mnoštvo, kad ga najednom udari razjareni, pakleni povik:

- Ako ga ne osudiš, nisi carev prijatelj! ...

Više nije trebalo. Pilat je bio svladan! Odmah preda Isusa osudi puka zadovoljivši se da spasi neku prividnu pravednost javnim pranjem ruku govoreći: «Ja sam nevin od krvi ovoga pravednika!»

7. Tada Židovi, uzevši Isusa, strgnuše sa Njega crvenu kabanicu kojom je bio zaogrnut, naložiše Mu da se obuče u svoje haljine, metnuše veliki križ na Njegova ramena i odvedoše Ga na Kalvariju.

Put od Jeruzalema do Kalvarije nije dalek, ali je za Isusa bio vrlo bolan. Oslabljen od podnesena mučenja i prolivene krvi, nije mogao nositi teret pa je tri puta pao na zemlju. Židovi, pobojavši

se da ne bi putem izdahnuo, prisiliše nekog prolaznika imenom Simona iz Cirene da mjesto Njega nosi križ do vrha brijega.

Stigavši gore, nemilosrdno skinu s Njega haljine te Ga strahovitim udarcem u prsa oboriše nauznak na križ. Zatim Mu udarcima čekića probiše oštrim čavlima ruke i noge.

Krv je brizgala iz novih rana, kvasila krvničko oruđe, prskala je ruke i odjeću onih nesmiljenih krvnika.

Konačno je križ podignut između neba i zemlje, a Isus se pokaza onom mnoštvu prekrit ranama, prepun boli ... Svjetina je počela pred Njim hodati grdeći Ga i izazivajući da siđe s križa. Jedan od dvojice razbojnika, koji su bili uz Njega razapeti, također Ga je grdio ... A On, uronjen u more boli, nije ništa odgovarao, nego se obratio nebeskom Ocu i govorio: «Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine! ...»

I nakon tri sata gorke smrtne borbe vinuo Mu se u nebo vapaj: «Oče, u tvoje ruke predajem duh svoj!», spustio je glavu na prsa i izdahnuo ...

8. Bila su tri sata popodne.

Tek što je izdahnuo – veli Evanđelje – u prirodi se dogodio veliki potres. Sunce je pomrčalo, stijene se raspukle, zastor se hramski razderao, grobovi se otvorili i mrtvi uskrsnuli ... Stotnik i drugi vojnici, obuzeti stravom, pobjegli su govoreći: «Uistinu ovaj bijaše Sin Božji!» A mnoštvo se silazeći s brijega udaralo u prsa.

Nekoliko sati kasnije vratiše se neki vojnici na mjesto smrtne kazne da prebiju, kako se to običavalo, noge dvoma osuđenicima što bijahu uz Isusa, a jedan od vojnika zabode koplje u Isusov bok iz kojega poteče krv i voda.

Kad se spustila večer, Josip Arimatejski, bogat čovjek i već otprije Spasiteljev učenik, dobivši od Pilata dozvolu, s Nikodemom, također učenikom, skine tijelo Isusovo s križa,

položi Ga u krilo Presvete Djevice koja, živ kip boli, bijaše prisutna kod smrtne kazne svoga Sina. Zatim Ga umota u bijelu plahtu, pomaže miomirisima i dok su posljednje sunčane zrake pozlaćivale vrhove brježuljaka, a trublje levita navješćivale početak velike svečanosti Vazma, oni su pohranjivali dragocjene smrtne ostatke u Josipov grob usječen u pećini kod Kalvarije i velikim su kamenom zatvorili grob.

Zaključak

Ovdje završava bolna povijest Isusova, kako nam je izložena u Evanđelju i sažeta u onim jednostavnim riječima katoličkog Vjerovanja: «Mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan.» I upravo se sada moramo ovdje malo zaustaviti da odgovorimo na pitanje koje nam samo od sebe dolazi na usne:

Zašto se Isus Krist, Sin Božji, svetac nad svecima, htio podvrgnuti svim ovim bolima i tako sramotnoj i strašnoj smrti?

Poslušajmo odgovor koji nam daje Katekizam.

Isus Krist je trpio i umro na križu da svojim zaslugama zadovolji pravdi Božjoj za grijeh ljudi, tj. da nas otkupi od grijeha i zasluži nam Raj.

No, da li je baš bilo potrebno da radi našega otkupljenja toliko trpi? ...

Ne, jer bi i najmanja od Njegovih muka, jedan uzdah, jedna suza, samo jedna Njegova prolivena kap krvi bila dovoljna za naše otkupljenje jer svaki Njegov čin imade beskonačnu vrijednost.

Pa zašto je htio toliko trpjeti?

Isus je htio toliko trpjeti da dade što obilniju zadovoljštinu pravdi Božjoj, da nam pokaže svoju neograničenu ljubav, da nam utisne veliku odvratnost prema grijehu koji Mu obnavlja bičeve, ljutu bol, uvrede, trnovu krunu, sramotnu i strašnu smrt i napokon da nam bude uzor i primjer strpljivosti u podnošenju životnih patnji ...

Kad je jednog dana sv. Franjo Asiški trpio teške boli, reče mu jedan njegov drug:

- Dragi oče, moli Gospodina da barem malo olakša tvoje boli.

A Svetac će mu na to:

- Kad te ne bi ispričavala bezazlenost, bilo bi mi vrlo žao zbog ovih tvojih riječi! Zar si zaboravio na Isusove boli? Što su ove patnje u usporedbi prema Otkupiteljevima? …

Evo kako je muka i smrt Isusova primjer, škola krjeposti, snage, junaštva. Evo kako Raspeti postaje otvorena knjiga iz koje se uči nebeska znanost!

Čitajmo i mi često ovu božansku knjigu! Upravimo svoj pogled na raspetoga Isusa! Neka On bude naša ljubav, naša radost, naša utjeha u životu. A kada nam Ga, u posljednjim ovozemnim časovima, milostiva ruka bude položila na zapuhane, otežale grudi, biti će nam On drvo spasenja, naše utočište, naša popudbina u vječnost.

SLIKE I PRIMJERI

SMRT JE ISUSA KRISTA «ZAMJENA»

Evo primjera. Kuga pustoši po Milanu. Karlo Boromejski, pošto se uzalud borio s pošasti, uz životnu opasnost njegovao je zaražene udahnuvši vlastitim primjerom u sve prijatelje bijednika oduševljenje. Vidjevši da više ništa ne pomaže, a smrt umnaža svoje žrtve, dolazi bosonog na trg s užetom oko vrata i vapi prema nebu: ***«Gospodine, mene udari, a poštedi moj puk!»*** I pošast prestade.

Izmijenimo sada prizor i osobu. Namjesto jednoga grada, jednoga naroda, stavimo čovječanstvo. Namjesto Boromeja stavimo Isusa koji umire na križu i imat ćete pravi pojam otkupljenja. Žrtvovani Krist ne predstavlja jednu obitelj ili društvo duša, nego

čitavo grješno čovječanstvo. On je Cirenac čovječanstva: Dolores nostros ipse portavit. Pilat ne zna tako točno govoriti kada viče pokazujući Krista: «Ecce homo! Evo čovjeka!» On je doista čovjek promatran u svojoj naravi, čovjek čovječanstva, čovjek zamijenjen za grješnike svakog vremena i mjesta ... On je uzeo na sebe opačine svih ljudi prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Tim se opačinama zaodjeo kao odijellom sramote i zbog njih podnio kaznu. (Gibier, nav. dj. konf. 28).

SMRT JE ISUSOVA TAJNA BOŽJE LJUBAVI

Kad neprijatelj navali i baci svoj ratnički poklik, kad pobjedničke čete poraze pouzdanu vojsku kojoj je povjereno čuvanje granice; kad neprijateljske čete oholo stave svoju stopu na tlo domovine kao da su je zauvijek zauzele, tada pojuriti na njih, junački se staviti na čelo bitke, razbiti, raspršiti, nagnati u bijeg neprijateljske legije uz cijenu tisuću rana da vlastiti narod spasi od pokolja i vratiti se u nj vlastitom krvlju iskrvavljen, okrunjen pobjedničkim vijencem, više nego ikada gospodar svih srdaca zbog čara hrabrosti i uzvišene žrtve ... to je najljepša slava koju bi mogao poželjeti neki kralj.

A upravo ovo je slava pravoga Kralja čovječanstva, Gospodina našega Isusa Krista.

On se žrtvovao iz ljubavi. I kad promatram one još krvave udove, kad Ga vidim gdje se u uskrsno jutro vraća iz boja smrti okrunjen slavom i ljubavlju za naše spasenje, vičem ganutim glasom: «Tako je Bog ljubio svijet!» Sic Deus dilexit mudnum! (Gibier, nav. dj. konf. 28).

OČEVA LJUBAV

Poganski povjesničar Valerije Maksim (5, 9) pripovijeda sljedeći događaj:

Nekom su nježnom ocu dojavili da mu sin radi o glavi. Većma zabrinut za dobro nezahvalnog sina nego za sebe, ovaj se nesretni otac zgraža na pomisao da će njegov sin zbog ocoubojstva biti osuđen i umrijeti od krvničke ruke. Dođe, dakle, svome sinu, odvede ga u daleko i osamljeno mjesto, pruži mu bodež te mu nudeći grudi za smrtni udarac reče: «Učini brzo što namjeravaš! Ubij svoga oca! Ovdje možeš ostati nekažnjen! ...» Tako velika ljubav razoružala je zlikovca. S užasom je odbacio bodež, pao raskajan pred očeve noge, plačući molio oproštenje i od tada je postao uzoran sin.

Isus, naš Spasitelj, naš Bog i Kralj predao je sama sebe u ruke svojih neprijatelja, trpio i umro da nas oslobodi strahovitih kazni božanske pravde. Ne bi li ova beskrajna Božja ljubav morala ganuti grješnika i razoružati njegovu svetogrdnu ruku? Da, a naprotiv ... (Deharbe, Vel. Kat.).

SMRT NAM ISUSA KRISTA POMAŽE U TRPLJENJU

Čitao sam da su neki veliki vladar i njegov ministar pali u ratu u zarobljeništvo. Po nalogu okrutnog pobjednika rastezali su ih na užarenom ugljevlju. Ministar je sav u očaju jaukao. A vladar ga je s ukorom pitao: «Zar sam ja možda na krevetu ruža?»

Ipak je lijepa naša kršćanska vjera! Ona ide pred bolima ne lijepim riječima, nego s golim križem na kojem visi Bog i samo veli: «Gledaj!» Tako je uspjela usrećiti one koji trpe. Ona zalijeva bol balzamom, čini je podnošljivom i katkad slatkom dajući nam svjetlo s križa. (Gibier, nav. mj.).

DA LI ĆU NAĆI RASPELO?

Djevojka je odlična roda namjeravala ući u neku redovničku zajednicu. Poglavarica, da iskuša njezino zvanje, vrlo joj je grubo opisala strogosti samostana. U duhu ju je vodila u sve samostanske prostorije i posvuda joj pokazivala dio strogosti koju će ondje naći. Djevojka kao da se na sve duboko zamislila. Kao da ju je ostavila hrabrost te je šutjela.

- Drago dijete, upita je poglavarica, zar ništa ne odgovarate?

- Majko, odgovori živo djevojka, želim vas samo jedno pitati: Da li u vašem samostanu imate raspelo? Da li ću u ćeliji, gdje ću morati skučeno stanovati i spavati na tvrdoj slamnjači, naći raspelo? Da li ću naći raspelo u blagovaonici gdje će biti vrlo prosta hrana? Da li ću ga naći u kapitulu gdje ću morati primati stroge ukore?

- O, dijete moje, raspelo je posvuda.

- Dobro, majko. Nadam se da mi ne će biti ništa teško kad budem pred svojim očima imala raspelo na svim mjestima gdje ću se morati žrtvovati! (Debassi).

ŠTO JE ZA NAS ISUSOV KRIŽ?

Škola, otkup, milosrđe, utjeha.

a) Škola – Naš je Gospodin sigurno mnogo propovijedao, ali nikad tako rječito i uspješno kao s križa. Ono što na tom svijetu ima pravu vrijednost i ono što je samo prividno, ono što je zlo i ono što je dobro, ono čega se moramo bojati i što moramo nasljedovati, rugobu grijeha pred Bogom i naknadu koju je On zahtijevao, vrijednost patnje kao pomirbene moći; ukratko put koji moram slijediti da stignem u vječni život: sve to učimo najsigurnije na podnožju križa. Sv. Petar veli: «Krist postrada za nas i ostavi nam primjer da idemo za stopama Njegovim.» (1. Petr 2, 21).

b) Otkup – Bez Isusovih zasluga još danas ne bismo bili otkupljeni. Oholo je čovječanstvo toliko puta vjerovalo da je samo sebi dovoljno i da su za njegovu sreću dosta laboratorij, tvornica, strojevi, mine, tehnika, željeznica, zrakoplov. Ali u razdobljima velike obmane, kao što je ovo u kojem sada živimo, čovječanstvo mora sve više upoznati da bez pomoći Božje život može pružiti samo gorčinu nerješivih problema ... Tek pošto je Kristova krv potekla na ljudsku dušu, mi smo uistinu otkupljeni ...

c) Milosrđe – Da je nebeski Otac uistinu i beskrajno milosrdan za one koji se obraćaju, da naša žeđa za oproštenjem nije grozničav san grješnika u posljednjim časovima, nego sveta stvarnost – to nam bjelodano pokazuje naš Gospodin s križa prihvativši živom ljubavlju pokajanje dobrog razbojnika ... Crkva u «Dies irae» pjeva:

«Mariju Magdalenu si opravdao,
Raj zločincu obećao
Pa i meni nadu dao.»

d) Utjeha – Na kršćanskim grobovima križ je znak utjehe jer nam govori o vječnom životu onkraj groba.

Kod otoka Helgolanda usred bijesnih morskih valova Sjevera vidi se mala pješčana klupa. Nitko tu ne stanuje. Ovdje je samo malo groblje u kojem se ukapaju leševi neznanaca koje valovi bace na obale otoka. Njegovo ime podsjeća na tragedije pokopane u misteriju: «Groblje onih koji su bez domovine.» Tko su oni jadnici ovdje pokopani? Tko ih oplakuje u njihovim kućama? Pa ipak, u bilo kojem grobu, makar i u nepoznatoj pješčanoj klupi u beskrajnom oceanu, imamo živu nadu da ćemo opet oživjeti i naći se, ako nad tom nadom sja križ Isusa Krista.

Umjetnost podiže na grobovima veličanstvene spomenike. Ja želim samo križ, jer govorim kao sv. Ivan Damaščanski: Križ je štit, oružje i znak pobjede nad đavlom. On za mrtve označuje

uskrsnuće, za slabe oslonac, za jake čvrstoću, za obraćene vođu, zaštitu protiv zala, izvor svakog dobra, drvo vječnoga života! (Toth Tihamer, nav. mje.).

USKRSNUĆE ISUSA KRISTA

U zadnjoj smo pouci pratili Isusa na bolnoj stazi Njegove muke. Vjerno smo Ga slijedili do križa na kojem je umro, do groba u koji Ga je Josip Arimatejski sahranio. Sada trebamo proslijediti i protumačiti ostale tajne.

Peti nas članak Vjerovanja uči da je Isus Krist, čim je izdahnuo, sašao dušom nad pakao i treći dan u slavlju i pobjedi uskrsnuo od mrtvih.

Prva od dviju istina po sebi je jasna i ne treba tumačenja. Naučitelji i crkveni oci, koji su vjerni tumači ispravne nauke, uče da se pod riječju «pakao» nema nipošto razumjeti pakao u pravom smislu niti čistilište, nego pretpakao (Limb) sv. otaca, naime mjesto gdje su se nalazile duše patrijarha, proroka i ostalih pravednika koji su umrli prije dolaska Isusa Krista. Duša Isusova, nakon izlaska iz tijela, sišla je u to mjesto da onim dušama najavi da je otkupljenje izvršeno, da su vrata, nesmiljeno zatvorena iza prvoga grijeha, opet otvorena, i da će Mu one za koji dan sačinjavati svitu kod Njegova slavnog ulaska u Nebo.

Ovom dijelu nauke, velim, nije potrebno tumačenje i dokazivanje. To je objavljena istina koju bez daljnjega moramo prihvatiti i vjerovati.

Međutim, istina koja ima za nas naročitu, čak prvorazrednu važnost i koju prema tome ne možemo izostaviti a da je ne promotrimo i ukratko proučimo, jest ***uskrsnuće Gospodina našega Isusa Krista***.

To je osnovna dogma naše vjere, jer u sebi sadržava činjenicu bez koje bi kršćanstvo, u svom tako brzom i prostranom proširenju, u svom tako snažnom i dubokom gospodstvu nad svijetom ljudskih savjesti, bilo velika tajna.

Već je Isus Krist bio jasno i u više navrata prorekao, da će tri dana iza svoje smrti uskrsnuti.

«Razorite ovaj hram, rekao je jednom, i Ja ću ga za tri dana opet sagraditi.» (Iv 2, 19).

«Kao što je Jona, nadodao je, bio tri dana u utrobi ribe, tako će Sin Čovječji biti tri dana u utrobi zemlje!» (Mt 12, 40).

Da li se ovo proročanstvo obistinilo?

Evo, to ćemo vidjeti kad promotrimo:

1. *Događaj uskrsnuća;*
2. *Dokaz za ovaj događaj;*
3. *Njegovu povijesnu i dogmatsku vrijednost.*

1. Događaj uskrsnuća

Evanđelje propovijeda kako su se dan iza Isusova ukopa sakupili glavari zbornice i farizeji kod Pilata te mu rekli: «Sjetili smo se da je onaj varalica kazao još za života: «Za tri ću dana uskrsnuti.» Naloži, dakle, da se grob do trećeg dana dobro čuva, da ne dođu Njegovi učenici te Ga ne ukradu i ne kažu narodu: uskrsnuo je od mrtvih.» Pilat odgovori: «Imate stražu, idite, čuvajte grob kako vas je volja.» Oni odmah pođoše ka grobu s jakim odredom vojnika i pošto su sve pomno istražili i uvjerili se da je sve u redu, staviše pečat sinagoge i postaviše stražu. Tako su neprijatelji Kristovi mislili da su potpuno sigurni te su isključili svaku neočekivanu mogućnost. A nisu imali ni na kraj pameti da sve njihove mjere opreza imaju poslužiti većoj sigurnosti i sjaju slave uskrsnuća.

I doista, u zoru trećega dana – bila je to nedjelja – dok su straže sinedrija bdjele kod groba, nenadan i žestok udarac potrese brežuljak i grob. Isusova se duša sjedini s tijelom koje je ležalo rastegnuto i hladno u grobnici, povrati Mu život, koji bogoslovi nazivaju slavnim, «sličan onome, koji će naša tjelesa imati na svršetku vjekova». Isus Krist, a da nije pomaknuo kamen s groba niti skinuo pečat, istrgao je povoje kojima je bio umotan, te se povratio u život kao pobjednik u sjaju i besmrtnosti.

U isti je čas jedan anđeo sišao s Neba, odvalio kamen s groba i sjedio na njemu blistajući ljepotom i sjajem. Lice mu bijaše kao munja, a odijelo bijelo kao snijeg. Stražari su od silnog straha u nesvijesti pali na tlo.

Sve se ovo događalo u međuvremenu, dok su neke pobožne žene, naime Marija Magdalena, Marija, majka Jakobova, i Saloma, išle ka grobu Isusovu da tijelo Isusovo pomažu dragocjenim pomastima, kako se to običavalo činiti plemenitim i bogatim osobama. Kad su ove pobožne stigle do vrta Josipa Arimatejskoga ne znajući ništa o događaju, ušle su plačući u vrt, približile se grobnici, pogledale i vidjele da je odvaljen kamen od groba, a grob je prazan. Magdalena je odmah otrčala u Jeruzalem da javi Petru i Ivanu, koji se odmah uputiše ka grobu. Druge dvije žene ostadoše same i zavirivši u unutrašnjost groba, vidješe anđela gdje sjedi s desne strane te se prepadoše. No anđeo ih ohrabri riječima: «Ne bojte se! Onaj Isus, koji je bio razapet i koga vi tražite, nije više ovdje; uskrsnuo je, kao što je prorekao. Evo mjesta gdje su Ga metnuli ... Idite, kažite učenicima i Petru da On ide pred vama u Galileju. Ondje ćete Ga vidjeti, kao što vam je rekao.»

Odmah dođoše na mjesto Petar i Ivan koji su bili svjedoci istoga iznenađenja.

Evo događaja uskrsnuća! Kako je jasno, jednostavno, bez sjenke izmišljanja izneseno u sv. Evanđelju.

2. Dokaz

Ovaj su događaj odmah potvrdila mnogobrojna ukazanja u kojima se već od onoga dana Isus Krist počeo javljati pobožnim ženama, zatim svojim apostolima, učenicima na različitim mjestima i u najraznovrsnijim okolnostima.

1. Prvo ukazanje, koje nam spominju evanđelisti, dogodilo se u samo uskrsno jutro Magdaleni.

Ona, koja je toliko ljubila Isusa Krista, došavši do groba u nadi da će Ga još jednom moći vidjeti, hodala je onuda tužna i plačući. Najednom se pred njom stvore dva anđela te joj rekoše:

- Ženo, što plačeš?

A Magdalena će:

- Što plačem? Odniješe moga Gospodina i ne znam kamo Ga metnuše.

Dok je tako govorila, dođe pred nju čovjek u obličju vrtlara. Bio je to Isus. Ali ona Ga nije prepoznala i misleći da je to vrtlar reče mu:

- Ako si Ga ti odnio, reci mi barem kamo si Ga metnuo!

Neznanac je tada zovnu imenom:

- Marijo!

Po slatkom zvuku njoj dobro poznatog glasa Magdalena odmah prepozna izgubljenog Učitelja i srcem prepunim radosti baci se pred Njim na koljena lijući suze utjehe (Iv 20).

2. Iza ovoga je ukazanja slijedilo drugo.

Uvečer istoga dana, dok su dvojica učenika išla u Emaus razgovarajući među sobom o onom što se tih dana dogodilo, pridruži im se putem Isus Krist kao stranac. S njima uđe u gostionicu gdje su Ga prepoznali dok je lomio kruh.

Odmah su se vratili u Jeruzalem te događaj ispripovjedili apostolima i drugim učenicima, koji su još uvijek bili zaključani u dvorani posljednje večere od straha pred Židovima (Lk 23).

3. Nisu još ni dovršili svoje pripovijedanje, kad li se Isus ukaže usred dvorane te blagim glasom reče: «Mir vama! Ja sam, ne bojte se!»

No budući da su apostoli, smeteni i prestrašeni, mislili da je pred njima neka utvara, da ih razuvjeri, reče im: «Zašto se plašite? Čudite se mojim rukama i nogama? Ta Ja sam, opipajte i vidite jer duh nema tijela niti kosti, kao što vidite, da imam Ja!»

To reče i pokaza im ruke i noge s tragovima od čavala (Iv 20).

4. Kod ovog ukazanja nije bio prisutan apostol Toma. Došavši malo kasnije i čuvši od apostola da su vidjeli Gospodina, veoma se začudio te rekao: «Dok ne vidim na rukama Njegovim znaka od čavala i ne metnem svog prsta u mjesto od čavala i ne metnem svoje ruke u rebra Njegova, ne ću vjerovati.»

Tada Isus, da ovog nevjernog apostola uvjeri, opet nakon osam dana dođe svojim učenicima kroz zatvorena vrata te obrativši se Tomi reče: «Metni svoj prst ovamo i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u rebra moja, i ne budi nevjeran, nego vjeran!» (Iv 20)

Ovim i mnogim drugim ukazanjima utvrđivao je Isus apostole u vjeri svoga uskrsnuća. Ukazao im se na obali Tiberijskog mora, zatim na jednom galilejskom brdu, pa braći kojih je bilo više od 500 zajedno, kako svjedoči sv. Pavao, zatim kod Betanije te na mnogo drugih mjesta u vremenu od 40 dana. Kroz to je vrijeme s njima razgovarao, blagovao, poučavao ih u mnogim istinama koje im je prije prešutio. Konačno ih je poslao, da propovijedaju svim narodima Njegovu nauku i uvjeravao ih da će biti s njima do svršetka svijeta. (Iv 20, Mt 28, Mk 16)

Evo ne samo događaja uskrsnuća, nego također i najočitijih dokaza o njemu. Isus nije mogao jasnije i nepobitnije dokazati da je uistinu uskrsnuo. O tome su svjedočili očevidci koji su mučeničkom smrću pokazali da govore istinu.

3. Povijesna i dogmatska važnost uskrsnuća

A ipak, tko bi to vjerovao? Pred tako očitom i utvrđenom istinom, što proizlazi iz evanđeoskog pripovijedanja, ima ljudi koji ne žele vjerovati, već iznose sumnje i prigovore da bi tu istinu mogli zanijekati. Čak ako uopće ima koja dogma naše vjere koju nevjernici napadaju svim silama, to je upravo istina o Kristovu uskrsnuću. Oni dobro znaju: kad bi uspjeli oboriti ovu činjenicu, tada bi bila oborena i vjera u božanstvo Isusa Krista, te bi se tako srušila čitava zgrada kršćanske vjere.

A što kažu o pobijanju povijesne stvarnosti uskrsnuća? Hvataju se za smicalice ili za nepošteno lukavstvo starih farizeja. Ovi su naime, čuvši od stražara da je Krist uskrsnuo, dali istim tim stražarima novaca da bi raširili vijest, kako su u noći, dok su oni – stražari, - spavali, apostoli došli i ukrali Spasiteljevo tijelo.

Ovo isto čine i suvremeni nevjernici. U nastojanju da pod svaku cijenu zaniječu istinu, što tako sjajno i nepobitno izbija iz čitava evanđeoskog pripovijedanja, nestanak Kristova tijela iz groba pridaju dogovorenoj prijevari apostola, a Njegova uzastopna ukazanja halucinacijama zanesenih duhova, kakvi su morali navodno biti apostoli.

No da li je sve ovo moguće priznati?

1. Nepristrano sve promotrimo.

Da li se može dopustiti, da bi apostoli priprosti ljudi, imali naum i snagu odnijeti tijelo Kristovo iz groba pa zatim razglasiti da je uskrsnuo? Kako se može pretpostaviti da bi ljudi tako malodušni i plašljivi, koji su se nakon hapšenja Kristova iz straha pred Židovima zaključavali u kući, imali toliko smjelosti te se suprotstavili vojnicima što su čuvali grob, osveti zakona i nesmiljenom bijesu svećenika? ... A osim toga, čemu bi se izlagali tolikoj pogibelji? ... Kakve koristi bi imali od laganja?

Ili su vjerovali u uskrsnuće Kristovo, ili su u nj sumnjali, ili

uopće nisu vjerovali. Ako su vjerovali, bilo bi nepotrebno dati se na takav opasan poduhvat, jer im je Krist uskrsnuvši prištedio takvu pogibelj i neugodnost. Ako su pak sumnjali da će Krist uskrsnuti najbolji način da se o svemu uvjere bio je čekati svršetak. A ako nisu vjerovali, tada je potpuno nevjerojatno da bi uz vlastitu opasnost preko lažnog čuda htjeli povjerovati riječima čovjeka, koga su oni sami smatrali ili lažljivcem ili varalicom. Na više mjesta u Evanđelju se navodi da nisu povjerovali riječima žena dok se nisu sami osvjedočili. I Toma nije povjerovao prijateljima na riječ dok sam nije vidio Uskrsloga i opipao Njegove rane.

2. Ali pretpostavivši također, protiv svakog razumnog shvaćanja, da su htjeli pokušati ludi poduhvat, kakav bi im bio uspjeh?

Grob su dan i noć čuvali vojnici. Ako je vojnicima dana stroga naredba, svakako je bila dana radi učenika, jer su farizeji išli samo za tim da pokažu kako Isus, koji je mnogo puta izjavio da će uskrsnuti, nije bio prorok, nego varalica.

Pa kad bi usprkos svega toga vojnici i bili zaspali, da li bi bilo lako ukrasti mrtvo tijelo? Trebalo je proći stražu, odmaknuti vrlo težak kamen što je zatvarao grobna vrata, ući unutra, uzeti tijelo, s njime opet proći kroz stražu, a sve tako da nitko ne bi primijetio i dao znak za uzbunu! ...

A konačno, kako je straža mogla tvrditi da su Ga apostoli ukrali, ako je u tom času spavala? I kako da nije zbog neodržavanja budnosti bila strogo kažnjena dok je priznala da je prekršila danu joj zapovijed? Zašto nisu apostoli bili privedeni pred sud što su povrijedili državne pečate? Zašto kasnije nije provedena istraga da se pronađe ukradeno tijelo? ...

Evo čitave gomile besmislica koje treba priznati, ako tko hoće zanijekati potanko pripovijedanje Evanđelja i zabaciti istinu o uskrsnuću.

3. S obzirom pak na ukazanja Isusova, kojima su bili svjedoci pobožne žene, učenici i mnoge druge osobe, kojih je jednom čak bilo i 500, svakako je velika ludost tvrditi, da bi ta ukazanja bila učinak duševnog zanosa ili halucinacije. Je li moguće da bi svi ovi svjedoci, u isto vrijeme i u određeni broj navrata, bili podvrgnuti istoj opsjeni, a da među njima ne bi bilo ni jedne sređene pameti, ni jednog čovjeka u posjedu razuma?

4. No konačno postoji još jedan dokaz uskrsnuća Isusa Krista koji, makar je vremenski kasniji i neizravan, ni jedan čovjek trijezna prosuđivanja ipak ne može zabaciti ni zanijekati, a to je: ***vjerski i ćudoredni preporod svijeta.***

Činjenica je da je dah kršćanskog života, što je pronikao, prožeo i preobrazio čovječanstvo, izašao upravo od božanskog Otkupitelja nakon Njegove smrti. Dok je živio kao smrtnik, tresao je snagom svoje riječi samo Palestinu i jedva jedvice k sebi privukao četicu bijednih učenika. Naprotiv, nakon Njegove smrti sav je svijet pohitao za Njim.

Kako da protumačimo tako veličanstven, tako svestran preporod, što je prouzrokovao jedan razapeti čovjek, kad taj ne bi bio uskrsnuo? Da li se može vjerovati da bi obična lešina jednog osuđenika ulila toliko vjere te pod jednim jedinim idealom okupi najrazličitije narode kugle zemaljske od Azijata do Grka, Rimljana, Gala, Skita, Arapa; da bi lešina razapetog čovjeka rodila toliko ljubavi i toliko snage za žrtvu te pustinje napučila pustinjacima, tamnice mučenicima, hramove svećenicima, bolnice sestrama; da bi proizvela toliku hrabrost i junaštvo, da u svako vrijeme potakne kršćanske narode na najveće poduhvate što ih pozna povijest; da bi mogla obnoviti vjeru, zakone, javne običaje tako da dovede do ukinuća ropstva, do vraćanja časti žene, do junaštva kršćanske ljubavi i do svih onih velikih krjeposti, kojima odišu ljetopisi naše povijesti gotovo dvadeset vjekova?

Zar je to moguće ako Krist nije uskrsnuo?

Što je proizvela smrt najvećih ljudi: Platona, Sokrata, Likurga, Nume, Aleksandra, Cezara? Ništa. Svi su ovi umovi bili samo obični ljudi, i pod nadahnućem njihove uspomene čovječanstvo se nije moglo mnogo podići. Naprotiv, nakon Kristove smrti, čovječanstvo se podiglo, očistilo, preobrazilo do temelja.

Kako treba protumačiti ovu činjenicu?

Samo jednim mogućim, razumnim, nužnim tumačenjem, a to je: uskrsnuće Kristovo. Inače bi kršćanski svijet bio učinak bez uzroka. Ili još gore, bio bi najveličanstveniji, sveobuhvatni, najtrajniji od učinaka, kojemu bi uzrok bila prijevara, halucinacija, nešto što je nakazno, besmisleno i potpuno smiješno. Ne! Kraljevstvo je Isusa Krista sveopće kraljevstvo, kraljevstvo svih vjekova izašlo s Njime iz groba. Ono ne može biti djelo onoga koji je mrtav, nego onoga koji vječito živi; ono može biti samo djelo Božje (v. Le Camus, Vita di N.S.G.C. gl. 7; Gibier, Gesu Cristo e l'opera sua – Konf. 40).

Odavle razabirete svu dogmatsku važnost koju ima čudo Isusova uskrsnuća, kao i svu pažnju koju tom čudu posvećuju bezbožnici i nevjernici da bi ga oborili. Ono je najveće od svih čudesa, vrhovni pečat Njegova nadnaravnog poslanja, Njegova božanstva, ugaoni kamen kršćanstva. Bez ovoga se čuda ne bi mogla shvatiti vjera apostola i prvih kršćana. Ne bi se moglo protumačiti kako je Isusova nauka mogla prijeći mora i brjegove, raširiti se po čitavoj zemlji. Ne bi mogla postojati zgrada kršćanske vjere. To je rekao i sv. Pavao: «Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je propovijedanje naše, a bez temelja i vjera vaša!» (1. Kor 15, 14)

Zaključak

Koncem 18. stoljeća francuska vlada je razorila crkve i poubijala svećenike. Jedan od vođa republike, La Reveiller – Lepeaux vikao je tada bjesomučno:

- Vrijeme je da se zauzme mjesto Isusa Krista. Ja ću stvoriti novu vjeru.

Doista, pokušao je, ali odmah zatim sav klonuo morao priznati drugu revolucionaru Barrasu da njegova vjera nije uspjela. Ovaj mu je odgovorio:

- ***Prijatelju, hoćeš li se uistinu natjecati s Isusom Kristom? Samo je jedna način ... Daj se razapeti u petak i uskrsni u nedjelju!*** (Millot)

Evo odgovora kojim ćemo moći ušutkati i mi sve one što se izruguju našoj vjeri i njezinu božanskom Osnivaču.

Pred tolikom Isusovom slavom ponovno se poklonimo, posvjedočujući svoju vjeru u Njega kao i odluku da Ga ljubimo, da Mu služimo, klanjamo Mu se zauvijek!

SLIKE I PRIMJERI

UVJERLJIVA PRIZNANJA

Prazan grob Isusa Krista, koji je preobrazio um i volju apostola, uistinu je grob grčko – rimskog poganstva s njegovim tminama i ružnim navikama te klica svjetlosti, svetosti, kršćanske velikodušnosti. Da li je sve ovo moglo proizaći iz groba jednog čovjeka? Ta je stvar bila povod ozbiljnu razmišljanju mnogih nevjernika te im izmamila rječita priznanja.

Scherer s obzirom na preobražaj apostola pita: «Što je preobrazilo apostole od ljudi propalih nada u vjernike, od ljudi očajnih u ljude puna osvjedočenja? Tko im je od danas do sutra – od subote do nedjelje ujutro – dao snagu nepobitna uvjerenja?

Što se dogodilo između ova dva vremenska roka? Uskrsnuće Kristovo. Snaga je, dakle, priznati da se Krist vratio apostolima, i to čudom.»

Strauss nije manje izrazit kad priznaje: «Uskrsnuće Isusa Krista je činjenica u koju se ne može sumnjati.»

Volkmann, koji je još stroži kritičar, izražava se sličnim riječima: «Da li mi tumačili ovako ili onako, makar mi i ne znali na koji se način dogodilo, ipak činjenica da se razapeti Krist ukazao svojim apostolima živ i u slavi jest jedna od najsigurnijih činjenica u povijesti svijeta.»

Reuss, polazeći od postojanja Crkve, dolazi do istog zaključka pa kaže: «Crkva, koja postoji već devetnaest stoljeća, podignuta je na ovom događaju kojega je stoga živi svjedok. Štoviše, ona je izašla iz Kristova groba, u kojem bi, po svoj prilici, kad Krist ne bi bio uskrsnuo, bila i s Njime pokopana.»

Nije različita, čak je utješljivija ***izjava Gfӧrera, koji se s racionalizma obratio na vjeru u nadnarav, nakon dugog proučavanja praizvora kršćanstva svoje istraživanje završava ovako: «Ako ne priznam ove dokumente, nemam prava ni jednu povijesnu činjenicu smatrati zajamčenom i nepobitnom, jer nema ni jedne povijesne činjenice koja bi se mogla, s obzirom na neograničenu vrijednost svjedočanstava, usporediti s uskrsnućem Kristovim***.» (Oldra, Gesu Cristo, II. dio Konf. 16)

DA KRIST NIJE USKRSNUO

Tada, veli sv. Pavao, bila bi uzaludna naša vjera!

Te su riječi od temeljne važnosti.

Oslonac, kojim se kao polugom poslužilo kršćanstvo u obraćenju svijeta, bio je događaj uskrsnuća. Prije njega je lik Isusov imao posve različito svjetlo: žalosno svjetlo zalaska na Kalvariji u petak. Pravo kršćanstvo, kršćanstvo koje je osvojilo svijet, jest uskrsno kršćanstvo ...

Da Krist nije uskrsnuo, Njegov bi osuđenički lik polako iščeznuo. Možda se nitko ne bi ni trudio da napiše život jednog raspetog čovjeka. Neka Njegova izreka, neka Njegova riječ bila bi plovila rijekom vremena, ništa drugo, ili malo više. Biblija bi upisala ime jednog rabija više, a prezreni se narod ne bi nikada pojavio na pozornici velike povijesti. Neki bi rimski vojnik u starosti unucima opisao lik onoga jadnog Nazarenca, obučena u crvenu haljinu i okrunjena trnjem. Cirenac ne bi u svijetu nikad postao slavan, a njegovi sinovi, Marko i Ruf, klanjali bi se i dalje idolima.

Kršćanska Crkva ne bi bila ništa, jer Crkva je uskrsnuli Krist. Bio bi ništa sv. Pavao, ništa mučenici, ništa ispovjedaoci, ništa djevice, jer mučenici, ispovjedaoci i djevice bili su sljedbenici ne mrtvog, nego uskrslog Krista.

Računamo s činjenicom da čitavo kršćanstvo ovisi o uskrsnuću i da bez uskrsnuća svijet ne bi nikada bio kršćanski.

Nakon uskrsnuća Isus povjerava apostolsku misiju svojim sljedbenicima: «Kao što je Otac poslao mene, i Ja šaljem vas!» (Iv 20, 22)

Nakon uskrsnuća osigurava svoju prisutnost u Crkvi: «Evo, Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.» (Mt 28, 20)

Nakon uskrsnuća povjerava svoju Crkvu sv. Petru: «Pasi ovce moje.» (Iv, 21, 17)

Uskrsnuli je Krist Crkva. Riječi sv. Pavla odnose se na ovu istinu: «Da Krist nije uskrsnuo, uzalud bi bila naša vjera.» Bila bi uzalud, jer naša vjera je Crkva. (P. Bargellini, Avvenire d'Italia, 25-3-1951)

POBJEDNIČKO SLAVLJE PRAVDE

Neki je otac imao jedinca sina, vrijedna sve njegove nježne ljubavi. Jednom je otac sa sinom bio na obali rijeke koja se mutno

i vrtoglavo valjala. Usred valova bila je mala barčica bacana amo i tamo, a na njoj skupina ljudi koji su strahovito mrzili ovoga oca i njegova sina. Iako im je prijetila smrt, nisu tražili nikakvu pomoć, nego su se čak na njih nabacivali uvrjedama i pogrdama, makar su ih otac i sin zadužili svojim dobročinstvima. Velikodušni otac nije gledao na nezahvalnost, mržnju i uvrjede ovih bjesomučnika. Obratio se sinu pa mu je rekao: «Baci se u rijeku i spasi ove jadnike.» A sin, dostojan takva oca, odmah se bacio u rijeku i nadljudskim je snagama spasio nesretnike, ali je sam postao žrtvom svoje hrabrosti.

Evo njegova trupla na obali, modra i izobličena. Oči zatvorene, tijelo ukočeno i nepomično, lice blijedo i ovito nekim veličanstvom. Čini se kao da se odmara, a neka stidljiva ljupkost svakom nameće poštovanje i počitanje. Mnoštvo naroda, svjedok nedostižive žrtve toga sina i njegovih krjeposti, okružuje hladnu lešinu i oca koji stoji u blizini.

Kažete: kad bi ovaj otac imao moć da udahne život u lešinu takva sina; kad bi ovo mnoštvo naroda koji se divi gledajući takvo junaštvo, svojim molitvama i vapajima moglo postići uskrsnuće ovog mučenika poslušnosti i ljubavi, ne bi li ovaj mladić odmah oživio? Što sve ne bi učinili za onoga koji je velikodušno žrtvovao svoj život da spasi život svojih neprijatelja?

A evo: što je nemoguće zemaljskom ocu, svim ljudima, moguće je Bogu i dolikovalo je, da to učini; to je iziskivala Njegova očinska ljubav prema Njegovu naravnom Sinu i to su iziskivale Sinove zasluge. (Bonomelli, nav. dj.)

NAŠE DUHOVNO USKRSNUĆE

Dajte mi jedno drvce. Ono se svojim korijenjem priljubljuje k zemlji i iz nje izvlači sok i vlagu koja mu daje život i razvoj. Ono živi na ovoj zemlji i od te zemlje proizvodi plodove koji dakako

odgovaraju njegovim naravnim svojstvima. Iščupajte ovo drvce i presadite ga u drugu zemlju. I u njoj će raširiti korijenje, rasti, biti snažno i davati plodove primjerene novoj zemlji. Zar ne da je drvce mrtvo za staru zemlju, a živo za novu? Ono nije izmijenilo narav. Ostalo je isto. Promijenilo je samo hranu, podneblje, zrak i mjesne prilike te premjestilo život s jednog mjesta, da ga nastavi na drugom i na njemu razvija svoje naravne sposobnosti.

To je slika onoga što moramo činiti po uputi apostola: «In novitate vitae ambulemus.» Uzmimo biljčicu svoje duše, izvadimo je iz zemlje u kojoj je raširila korijenje, iz zemlje samoljublja, strasti i grijeha, učinimo da toj zemlji umre te je presadimo u drugu, bolju zemlju, zemlju istine, pravde, krjeposti, u Božju zemlju i živimo u njoj, pa će nam dati plodove vječnoga života.

Evo, što znači umrijeti grijehu s Kristom i uskrsnuti s Njime te živjeti Bogu. (Bonomelli)

KRŠĆANSKA MUČENICA I PJEV ALELUJA

Sveta Margareta je, pripovijeda kršćanski martirologij, zatvorena i privedena pred namjesnika Antiohije neustrašivo i postojano priznala svoju vjeru u Isusa Krista. Sudac, sav bijesan, stao ju je oštro grditi govoreći:

- Ima li uopće veće ludosti od tvoje: vjerovati u čovjeka koji je bio pribit na sramotna vješala?

A djevojka će mu:

- Kako znadete da je taj čovjek bio razapet?

- Znademo, reče sudac, iz vaših Evanđelja koja vi smatrate svetim knjigama.

- Jest, odgovori svetica. Evanđelje je naša sveta knjiga. Ali ovo Evanđelje, koje nam kaže da je Isus Krist umro, veli nam također da je uskrsnuo. Što je umro, znači da je bio čovjek, a što

je uskrsnuo, znači da je bio Bog. Evo zašto Mu se klanjamo i iz svega srca na dan Njegova uskrsnuća pjevamo svoj Aleluja! I evo zašto slavimo Njegovo ime te se ne žacamo za vjeru žrtvovati svoj život!

Ova smiona izjava, popraćena tako razumnim izlaganjem, pobudila je u svim prisutnima divljenje, ali je samo pooštrila namjesnikov bijes. Ovaj se zastidi što ga je pobijedila slaba djevojčica pa naredi da se odmah udari na najokrutnije muke te da joj se zatim odrubi glava.

Nepobjediva mučenica odleti smiješeći se u Nebo, pjevati vječni Aleluja. (Godescart, «Vita dei Santi»)

UZAŠAŠĆE ISUSA KRISTA NA NEBO

Mi smo kod šestog članka Vjerovanja: «Uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega.»

Evo tajna koja dovršava i okrunjuje pobjedničko slavlje uskrsnulog Isusa: Njegovo slavno uzašašće na Nebo.

Po uskrsnuću izašao je iz pobjedničkoga groba smrti, pakla i bijesa svojih protivnika, sav u sjaju i slavi tako da su Ga sami apostoli mogli prepoznati tek po svjetlosti Njegova proslavljenog tijela. Međutim, On je još uvijek bio na ovoj zemlji ukazujući se sad na ovaj sad na onaj način svojim prijateljima, svojim vjernim sljedbenicima.

Ali nije bilo prikladno da Njegova presveta proslavljena čovječanska narav dulje vremena boravi na zemlji. Osim toga, dovršivši potpuno djelo radi kojega Ga je Otac poslao, trebao se vratiti k Njemu i preuzeti onu slavu koja Mu je zbog Njegove muke, poniženja i patnje pripadala. To se upravo izvršilo na dan Njegova svečanog ulaska u Nebo.

Pogledajmo sad ukratko:

1. *Okolnosti uzašašća;*
2. *Stvarni Isusov položaj u Nebu;*
3. *Razlozi uzašašća*

1. Okolnosti uzašašća

1. Već se navršilo 40 dana otkako je Božanski Spasitelj nakon uskrsnuća boravio među apostolima. S njima je sjedio za stolom, često prekoravao njihovu zasljepljenost i nevjeru; tjerao im sanje, govorio im o kraljevstvu Božjem i obećanju Duha Svetoga. Gotovo bih rekao, odviše Mu se na zemlji oduljilo četrdeset dana i konačno je došao čas da se vrati Ocu. Ukazao se stoga posljednji put apostolima i učenicima u jeruzalemskom blagovalištu i pošto je s njima blagovao da ih još više uvjeri o svom uskrsnuću, odveo ih je sa sobom u Betaniju, a zatim na Maslinsku goru.

Ta se gora diže s istočne strane Jeruzalema u visinu od 800 metara nad morem. Nekoć je obilovala maslinama pa joj odatle i ime. Danas su one rijetke i malo ih ima. Na podnožju je ove gore Isus započeo svoju muku, a s njezina je vrhunca htio ući u posjed slave koju je zadobio vlastitom krvlju.

Došavši na vrh da Ga posljednji puta vide svi koji su vjerovali u Njega i koji su Ga uvijek vjerno slijedili, podigao je svoje ruke te ih blagoslovio. A zatim se lagano, bez ičije pomoći, vlastitom moću, dizao sa zemlje ... nad njih ... uvis ... obavijen sve blistavijim svjetlom ... dok Ga nije obavio bijeli oblak uzevši Ga s njihovih očiju i ispratio Ga u Nebo!

Na taj je pogled srce apostola kao u zanosu bilo obuzeto dubokim promatranjem i čuđenjem.

Još su ondje nepomično stajali gledajući na onu točku na nebu gdje je Isus iščeznuo, kadli dođoše dva anđela u bijelim haljinama, trgnuše ih iz njihova razmišljanja te im rekoše: «Ljudi Galilejci, što stojite gledajući na nebo? Ovaj Isus, koji se od vas

uze na Nebo, tako će doći (na koncu svijeta) kao što ste gledali da ide na Nebo.»

Tada apostoli, izgubivši nadu da će više moći vidjeti svoga Učitelja, vratiše se u Jeruzalem te se povukoše u blagovalište da čekaju dolazak Duha Svetoga kojega im je Isus obećao. (Mk 15, 19 i d. – Lk 23, 50 – 52 – Dj. ap. 1, 9 – 12)

Tako se, eto, odvijao događaj uzašašća prema pripovijedanju evanđelista koji su bili svjedoci tog događaja.

2. Ovdje će netko pitati: «Kako je Isus Krist uzašao na nebo? Da li je to mogao sam bez ičije pomoći? I zar nije također prije uzašašća bio na Nebu? ...»

Odgovaramo u nekoliko riječi.

Isus Krist je zacijelo uzašao na nebo sam od sebe, vlastitom moći te nije trebao ničije snage ni pomoći, jer je kao Bog svemoguć. Znamo iz svete povijesti da su i drugi ljudi bili uzeti na nebo. Ilija je npr. bio prenesen na Nebo ognjenim kolima. Presveta Marija je bila uz pomoć anđela uznesena na nebo. No ovi su bili uzneseni na Nebo po milosti i volji Božjoj. Isus je, naprotiv, tamo uzašao snagom svoga božanstva i svoga čovječanstva, jer je mogao, imajući tijelo proslavljeno pa stoga obdareno hitrinom, bez teškoće doći sa zemlje na Nebo.

Svakako, ako Isus Krist kao Bog nije trebao uzići na Nebo jer je već tamo bio svojim božanstvom, ipak je kao čovjek do toga časa ostao na zemlji, te je prema tome bio u Nebu tek od časa svoga uzašašća. Jedino je proslavljeno čovječanstvo Kristovo, uvijek sjedinjeno s božanstvom, ušlo onaj dan u posjed vječnoga kraljevstva i bilo uzvišeno nad sve anđele s «desne» Očeve.

2. Sadašnje Isusovo stanje na Nebu

Kakvo je?

Tumače nam ga upravo riječi Vjerovanja: «Sjedi o desnu Boga Oca svemogućega.»

Ove se riječi ne smiju uzeti doslovno, kao da Isus Krist na Nebu sjedi s desne strane svoga vječnog Oca. ***Moraju se uzeti u prenesenu smislu kojim se, naime, hoće izraziti vrhovna veličina i dostojanstvo na koje je tamo podignuto presveto Kristovo čovječanstvo.*** Ovozemaljski carevi postavljali su sebi s desna one kojima su dali najveće ovlasti i koje su uzdigli do najviše časti. Odatle slikovit izričaj «sjedi o desnu Bogu Ocu.»

Riječ «sjedi», prema tome, ne označuje sjedenje ili položaj tijela, već označava stanje koje u Nebu uživa iza patnji i napora svoga smrtnoga života, i napose vrhovno gospodstvo koje Mu je predao vječni Otac nad svim stvorovima, kao Kralju i vrhovnom Sucu živih i mrtvih.

Tako izreka «sjedi o desnu Bogu» ne znači da se On uistinu nalazi s desne strane Božje. ***Budući da je Bog čisti duh, kod Njega nema ni desne ni lijeve strane. On je sveprisutan.*** Ova je izreka upotrijebljena radi našeg načina poimanja kao i da izrazi neopisivu slavu na koju je Isus Krist uzvišen u Nebo, gdje je kao Bog savršeno jednak Ocu, a kao čovjek uživa slavu i moć koja Ga u nedostiživom stupnju uzdiže nad sve izabrane, anđele i svece.

3. Razlozi uzašašća

Koji su?

Kršćanski nauk veli nam da je Isus Krist uzašao na Nebo: 1. da primi kraljevstvo koje je zaslužio svojom smrću; 2. da svojim apostolima pošalje Duha Svetoga; 3. da nam pripravi mjesto slave te kod Oca bude posrednik i zagovornik.

1. Isus Krist je prije svega uzašao na Nebo da primi svoju slavu kao pobjednik smrti i pakla.

Kao što kralj, pošto je nadvladao neprijatelja svoga kraljevstva, ulazi u pobjedničkom slavlju u svoju prijestolnicu ponovno

zadobivenu uz cijenu tolikih žrtava te je uzima u posjed, tako je Isus Krist. Kralj kraljeva, nakon svoga uskrsnuća ušao slavno u nebesko kraljevstvo kao pobjednik smrti i pakla te u njemu prima vječno gospodstvo.

Prorok David, unaprijed opisujući ovaj ulazak, izrazima punim oduševljenja ovako govori anđeoskim zborovima: «Podignite, knezovi, svoja vrata da uniđe Kralj slave! Pitate, tko je taj kralj slave, a ja vam odgovaram: Gospodin moćan i snažan u bojevima, Gospodin nad vojskama, On je kralj slave!» (Ps 23)

Uzašašće je, prema tome, kruna svih Njegovih djela, pobjedničko slavlje nakon bitke, odmor nakon muke, radost nakon boli, slava nakon poniženja.

2. Isus je nadalje uzašao na Nebo da apostolima pošalje Duha Svetoga.

«Dobro je za vas», rekao je prije apostolima, «da Ja odem, jer ako ne odem, Duh Tješitelj ne će doći. Ako li odem, poslat ću Ga.» (Iv 16, 7) On se, dakle, morao vratiti u Nebo da bi Duh Sveti sišao na zemlju.

I apostoli su se doista iza Isusova uzašašća na Nebo vratili u Jeruzalem, zatvorili u blagovalište, u mjesto toliko ugodnih uspomena, u onu dvoranu koja je bila prvi hram kršćanstva. Tamo su nakon deset dana molitve vidjeli kako se na njima ispunilo veliko obećanje te kako je sišao Duh posvetitelj, koji ih je obogatio svojim darovima i osposobio za vršenje njihova poslanja u svijetu.

3. Isus je napokon uzašao na Nebo da nam pripravi mjesto slave te bude naš posrednik i zagovornik kod Oca.

a) Vi to znate. Zbog grijeha našega praoca bilo je za nas Nebo neopozivo zatvoreno. Isus Krist ga je za nas svojom mukom i smrću ponovno zadobio. Ali On ga nije bio dužan opet otvoriti

Adamovoj djeci na drugi način, nego svojim slavnim ulaskom. Ta bi naime «vrata», kad bi se On bio zadržao na zemlji među nama, bila još uvijek zatvorena. Ma koliko god bi bio svet naš život, ipak nam smrt tada ne bi bila prijelaz u bolji život. No Isus je na dan svoga uzašašća otvorio konačno ova «vrata» i ušao tamo kao naša Glava, da bismo i mi, Njegovi «udovi», mogli doći za Njim. Ušao je tako kao naš veliki Brat da i u naše ime preuzme zajedničku baštinu. Zato je On ožalošćenim apostolima o svom odlasku ljubazno govorio: «Neka se ne plaši srce vaše. Idem vam pripraviti mjesto gdje ćete jednoga dana biti sa mnom potpuno i zauvijek blaženi.» (Iv 14, 2)

b) A tamo gore On ne prestaje moliti svoga vječnog Oca za nas i zagovarati našu stvar. Kao što se nekoć na križu kao žrtva prikazao za nas, tako se prikazuje i u Nebu pokazujući Božanskom Ocu rane svoga presvetog tijela i beskonačne zasluge svoje muke i smrti, da za nas, jadne grješnike, isprosi milosrđe i pomirenje!

A kako je velika moć Njegova zagovora! Kako bi božanski Otac mogao ne uslišati molbe svoga Sina dok Mu pokazuje koliko je pretrpio za Njegovu slavu i za dobro duša? Kako bi Mu se mogao usprotiviti kad Mu pokazuje slavne rane svoga tijela? …

Pripovijeda se u staroj povijesti o nekom slavnom rimskom govorniku koji je spasio svoga štićenika zagovarajući ga u senatu ne toliko rječitošću nego time što je pokazao njegove ožiljke rana dobivenih za spas domovine. Ista povijest govori i o jednom isluženom vojniku optuženu zbog izdajstva. Doveli su ga u senat pred Julija Cezara, da sasluša smrtnu osudu. Razgalio je prsa i pokazao ožiljke rana kojih je dobio vojujući za slavu Rima. Time je do suza ganuo sve prisutne te mu je sam diktator oprostio krivice i dao slobodu.

Kako onda Bog, koji je Otac milosrđa, ne će imati samilosti s nama bijednim grješnicima kad Mu Isus Krist pokazuje svoje

ruke, noge, čitavo svoje tijelo izranjeno radi zadovoljenja vječne pravde i pribavljanja našeg spasenja? ...

Kolike li, dakle, utjehe za nas što u Nebu imamo takva zaštitnika! «Djeco moja», govorio je sv. Ivan svojim učenicima, «ovo vam pišem da ne griješite. I ako tko sagriješi, neka ne očajava, već neka se sjeti da ima branitelja kod Oca, Isusa Krista, samu pravdu i svetost. On je najviši pomiritelj za naše grijehe!» (1. Iv 1 – 2)

Evo koliko dobara za nas proizlazi iz slavnog uzašašća Isusa Krista na Nebo i s koliko je prava On rekao: «Dobro je za vas da Ja odem!» Dok je bio na ovoj zemlji, nije za drugo pokazivao brigu osim za naše spasenje. I sada, kada je tamo gore u slavi, nije zauzet ničim drugim nego samo s nama te se za nas bez prestanka prikazuje svom božanskom Ocu.

Zaključak

Ovi milosrdni planovi ne mogu postići svog učinka ako mi sa svoje strane ne uđemo praktično i djelotvorno u osjećaje koje nam nadahnjuje takva tajna.

Isusovo je uzašašće za nas puno pouke, jer nas upućuje na cilj za kojim trebamo težiti, i na put kojim trebamo krenuti da tamo dođemo.

Mnogo je puta On svoje učenike upućivao da treba nastojati doći u nebo, jer tamo je naša domovina, a ovdje nemamo stalna boravka. Ali da im pruži pouku daleko uvjerljiviju od svakoga govora, htio je da oni budu očevidci bljeska slave koji Ga je otpratio u Njegovo kraljevstvo. Uzašavši na Nebo s Maslinske gore, tj. s one gore kojoj je na podnožju započeo svoju muku, htio je pokazati kako je i za Njega bilo potrebno trpjeti da uđe u svoju slavu te da je, prema tome, put u nebo put pokore, samozataje i križa.

Eto, tu je velika moralna pouka koju nam daje tajna slavnog Kristova uzašašća: odvažno stupati stazom kršćanske samozataje da bismo sigurno postigli vječnu slavu.

Ne može se poreći da se za to traži veliki napor, nastojanje, suze, krv. No da li se ikada čulo da je netko postigao nagradu bez muke? Da bi vojnik postigao vijenac pobjede bez borbe? ...

O slavnom se pomorcu Kristoferu Kolumbu, otkrivaču Amerike, pripovijeda da je za ostvarenje svoje velike zamisli i radi otkrića novoga svijeta morao najprije svojom željeznom voljom pobijediti mnoštvo protivština i zapreka. Tek je nakon dvadeset godina putovanja, odbijanja na svim stranama, neimaštine i izrugivanja dobio od Španjolske tri mala broda, na kojima se izložio životnim opasnostima radi onog veličanstvenog poduhvata koji ga je – okrunjen uspjehom – učinio besmrtnim.

Ako je tako bila junačka postojanost velikog Đenovežanina za ostvarenje njegovog cilja i da osvoji novu zemlju, kako tek mora biti naša, da jednom uđemo i zaposjednemo kraljevstvo nebesko?

Budimo čvrsti i nepokolebljivi u svojoj volji da jednoga dana postignemo Raj!

Neka nas ništa ne odvrati od naše odluke! Odupirimo se, borimo se, dok nam naš naum sretno ne uspije ... A tada, kao što su Kolumbovi drugovi koji su, opazivši obalu novoga svijeta, radosno zaviknuli: «Zemlja, zemlja!», tako i mi, kada budemo primijetili sretne obale Raja, uskliknut ćemo i mi: Nebo, nebo! Ući ćemo tada kao dionici velikoga kraljevstva Kristova gdje je radost savršena, sigurna, vječna!

SLIKE I PRIMJERI

«VADO PARARE VOBIS LOCUM»

Zamislite oca puna ljubavi koji je jednoga dana sakupio oko sebe svoju djecu te im rekao: «Draga djeco, ja se od vas moram odijeliti, moram putovati u daleki kraj. Ostat ćete siroti, osamljeni, zapušteni. Ali utješite se, ja idem preuzeti veliku baštinu koja mi je ostavljena i koja će zauvijek usrećiti naš život. Naskoro, kad bude sve uređeno, poslat ću po vas. Vi ćete tada biti sa mnom i sve će moje bogatstvo biti vaše.» Nemaju li ova djeca, recite, makar im je otac daleko, vrlo veliku utjehu? Istina, ne raduju se očevu licu, ali znadu da je to za kratko, a nakon toga će uživati s ocem njegovo bogatstvo, preseljeni iz male kolibice, u kojoj su sada, u raskošnu palaču te se podignuti na najzavidniji društveni položaj.

Jednako, i još bolje se dogodilo između nas i Isusa Krista, koji nam, uzlazeći u nebo, veli: «Idem pripraviti vam mjesto – vado parare vobis locum – da budete tamo gdje sam Ja – ut ubi ego sum, et vos sitis.

VIĐENJE SV. MATILDE

Jednoga dana, upravo na blagdan Uzašašća, sveta Matilda je žalosno promatrala božanskog Spasitelja kako se dijeli od ljudi, te Mu je govorila: «Gospodine, zašto nas ostavljaš?» Isus Krist kao da je odgovorio: «Uzašavši na Nebo, postao sam opunomoćenik ljudi, njihov posrednik kod svog Oca koji je na nebesima. Kada vjeran opunomoćenik sabire dohotke svoga gospodara i opazi da je ovaj nešto izgubio, nadoknađuje mu od svoga. Jednako i Ja činim. Sve dobro, što čovjek čini na zemlji, prikazujem svom Ocu, pa ako što nedostaje, dopunjujem svojim zaslugama te tako do neprocjenjive vrijednosti osiguravam spas njegove duše

za koju se prikazujem kao jamstvo u prisutnosti svih svetaca.» (Alban Stolz)

GUBAVČEVA PJESMA

Jednom je neki mladić zalutao u lovu i našao se usred mračne i neprohodne šume. Dok je pažljivo promatrao i prisluškivao ne bi li u blizini primijetio jednoga od svojih lovaca, sa dna šume začuje divan pjev. Silno zadivljen pođe prema mjestu odakle se činilo da dolazi glas. Ali kako je ostao začuđen kad je opazio pjevača! Bio je to bijedni gubavac čije je meso, izjedeno od bolesti, otpadalo u komadima.

- Kako možeš u ovom bijednom stanju tako radosno pjevati? upita ga mladić.

- Nemam li razloga da se radujem i pjevam? odgovori ovaj. Evo! Jedina zapreka koja me dijeli od Boga, naime moje jadno tijelo, malo-pomalo nestaje. Naskoro će moja duša slobodno i radosno uzletjeti prema boravištu blaženih, prema Nebu. To je moja radost, to je uzrok moga radosnog pjeva!

Ni mi drugačije ne smijemo biti raspoloženi. Puni goruće želje žudimo za vječnim stanovima na Nebu i radujmo se ako nam se približava čas kada će nam biti dopušteno da se odijelimo od tijela i budemo s Kristom. (Deharbe, nav. dj.)

DVIJE KRUNE

U životu svete Katarine Sijenske (†1380) se čita da je bila često počašćena nebeskim viđenjima. Jednom joj se ukazao sam Isus Krist držeći u ruci dvije krune, jednu zlatnu, a drugu trnovu.

Svetica odmah upita Gospodina za značenje ovih predmeta, a Isus joj reče:

- Izaberi za sebe jednu od ovih dviju kruna. Ali znaj, ako hoćeš u ovom životu zlatnu krunu, tada te na drugom svijetu čeka

trnova. A ako ovdje više voliš trnje, imat ćeš u vječnosti zlatnu krunu.

Svetica izabere odmah trnovu krunu i zato je slikaju s takvom krunom.

Tko hoće biti okrunjen s Kristom besmrtnom slavom, mora se ovdje dati okruniti trnjem samozataje, pokore, otrgnuća od svjetskih stvari. Trnova će se kruna, u vremenu nošena s Kristom, preobraziti u krunu od zlata i dragog kamenja u vječnosti. (Spirago, nav. dj.)

OPASNA PLOVIDBA

Godine 1519. otplovio je iz Seville Portugalac Ferdinand Magellano s 237 drugova brodom «Viktorija» na put oko svijeta. Nemoguće je opisati muke i napore kojima su bili izvrgnuti ovi smioni mornari na tako dugom i nesigurnom putu. Krvava djela i sukobi s gusarima, razne bolesti, strahovite oluje, udarci na grebene i pješčane sprudove umanjiše tako broj putnika. I kada se lađa nakon tri godine i tri mjeseca plovidbe vratila u Sevillu, bilo je na njoj samo 18 osoba. Svi su ostali pomrli daleko od svoje domovine kao žrtve bezbrojnih nesreća što su ih putem zadesile. Mala četica preživjelih odmah je nakon iskrcavanja pošla s upaljenim svijećama u seviljsku stolnu crkvu da se zahvali Bogu što im je sačuvao život.

I naš je zemaljski život teška i nesigurna plovidba koja nas ima dovesti u luku vječne sreće. No ipak svi putnici ne stižu onamo, mnogi ostaju na putu. Zašto? Jer mnogi ne shvaćaju Kristov poziv: «Slijedite Me u boli pa ćete doći sa mnom u radost!» (isti)

OPĆI SUD

Sin Božji je 40 dana nakon svoga uskrsnuća uzašao slavno na Nebo, sjeo o desnu Boga Oca svemogućega, gdje se nalazi u slavi i veličanstvu savršeno jednak Ocu kao gospodar i vladar svih stvorova.

To smo izložili u zadnjoj pouci.

Ali Katekizam ima jedno pitanje: «Da li će Isus Krist opet doći na zemlju u čovječjem obliku i vidljiv, kao što je uzašao na nebo?»

I odgovara: «Da, opet će doći ...»

Vi se sjećate: kad su apostoli u času uzašašća našega Gospodina začuđenoo stajali gledajući uvis, ukazala su im se dva anđela u bjelini i rekla im: «Ljudi Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus, kojega ste vidjeli gdje uzlazi u Nebo, tako će doći kao što ste Ga gledali da ide na Nebo!»

To je, eto, drugi dolazak Isusa Krista, dolazak na svršetku svijeta. Tada će Isus Krist doista doći na zemlju, izvršiti veliki sud svim ljudima te uz vrlo veliku pratnju izreći konačnu presudu, koja će zauvijek odrediti sudbinu čitava čovječanstva.

O tom nas uči sedmi članak Vjerovanja riječima: «Odonud će doći suditi žive i mrtve.»

Opći sud! – jedna od najvažnijih i najstrašnijih istina naše vjere.

Ona bi trebala dati poticaj za duboko i ozbiljno razmišljanje. Ali ja ću vam o njoj danas govoriti kako to traži katekizam više na poučan način. I nadam se da će taj način biti za vas jednako dobar, a da ipak ne će biti bez ploda za vaše duše.

Pogledajmo:

1. *Istinu o općem sudu*
2. *Okolnosti suda*
3. *Njegove razloge*

1. Istina o općem sudu

Ona je jedna od najvažnijih dogmi naše vjere o kojoj nije dopušteno sumnjati. Radi toga ne ću trošiti mnogo riječi da vam je dokažem.

Isus Krist je o njoj govorio više puta potpuno jasnim riječima.

«Kad dođe Sin Čovječji», rekao je jednom, «u svojoj slavi i svi anđeli s Njime, onda će sjesti na prijestolje svoje slave. I sabrat će se pred Njim svi narodi i razlučit će dobre od zlih. Postavit će jedne na desnu, a zle na lijevu stranu. Tada će kazati onima na desnoj strani: Dođite blagoslovljeni Oca mojega i naslijedite kraljevstvo koje vam je pripravljeno od postanka svijeta! A zatim će kazati zlima: Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni koji je pripravljen đavlu i anđelima njegovim … I ovi će otići u vječnu muku, a pravednici u život vječni.» (Mt gl. 25)

Ovaj je govor, kao što vidite, veoma jasan i ne može se u nj sumnjati. No uza sve to što je bio od svih dobro shvaćen, htio ga je još više osvijetliti u prispodobi o kukolju koji je nikao usred pšenice.

«Sluge su ga», rekao je On, «htjele iskorijeniti. Ali gospodar govori: «Ne, ostavite neka raste oboje do žetve, a tada ću kazati žeteocima: Saberite najprije kukolj, vežite ga u snoplje i bacite u vatru, a pšenicu sakupite u moju žitnicu!»

Što znači ova prispodoba?

Poslušajte tumačenje iz Njegovih usta.

«Onaj koji je posijao dobro sjeme jest Sin Čovječji (Isus Krist). Njiva je svijet. Dobro sjeme, to su sinovi kraljevstva, tj. dobri. Kukolj su sinovi onoga Zloga, tj. zli. Neprijatelj, koji ga sije jest đavao. Žetva je svršetak svijeta, žeteoci su anđeli. Kao što se za žetve kukolj sabire i baca u vatru, tako će na svršetku svijeta Sin Čovječji poslati svoje anđele koji će odijeliti sve zlikovce i baciti ih u peć ognjenu gdje će biti plač i škrgut zuba, dok će pravednici

sjati kao sunce u kraljevstvu Oca svoga.» (Mt gl. 13)

Da li nas je Isus Krist mogao sigurnije uvjeriti o zbilji konačnog suda?

2. Okolnosti suda

Evanđelje, odnosno Isus Krist, pošto je navijestio veličanstvenu dramu kojom će završiti povijest svijeta, također ju je i opisao u njezinim glavnim potezima, tj. u izvanrednim znakovima koji će joj prethoditi te u strahovitim događajima koji će je popratiti.

1. On je naime rekao da će tom velikom danu prethoditi mnogi izvanredni događaji i neobični znakovi po kojima će se moći zaključiti blizina njegova dolaska.

Sveopće izopačenje naroda i strahovito mnoštvo nesreća koje će pustošiti svijetom, mnoštvo opakih ljudi, krivih proroka koji će ustati i varati ljude prisvajajući Kristovo ime i naziv poslanika Gospodinovih; pojava Antikrista, velikog Božjeg neprijatelja, koji će biti uzrok mnogih otpada; povratak Henoha i Ilije, propovijedanje Evanđelja u svim dijelovima svijeta. Sve su to prema Sv. pismu glavni znakovi koji će navijestiti skoru pojavu Sina Čovječjega i dolazak kraljevstva Božjega.

Osim toga, veli Isus, bit će «znakovi na suncu, mjesecu i zvijezdama.» Naime, veliki će potres prevrnuti čitavu prirodu. Sunce će uskratiti svoje zrake, mjesec će biti obojen krvlju, zvijezde će se pričiniti kao da su ispale iz svojih putanja i konačno će more plamena pasti s neba i izaći iz zemljine utrobe da sve na njoj sažeže i uništi. (Mt 17, 24; Lk 21; Sol 2; Petr 3; Malah 4, 5 – 6)

Pod raznim će djelovanjem ovih elemenata svi tada živi ljudi biti uništeni te će bez iznimke poginuti.

Evo zašto se veli da će tada Sin Čovječji doći suditi žive i mrtve. Riječ «živi» treba shvatiti prije svega u moralnom smislu,

tj. živi po milosti, za razliku od grješnika. Ali treba razumjeti i s obzirom na one koji će – jer će tada biti živi po naravnom životu – odmah umrijeti i odmah uskrsnuti, da i oni budu suđeni.[1]

2. Uistinu, nakon ove strahovite predigre čut će se odmah glas anđeoske trublje (1. Kor 15, 52), koja će pozvati sve mrtve na novi život i sve ih sabrati na mjesto određeno za sud.[2] Na taj će se glas odvaliti ploče s grobnica, mauzoleji iz porfira i granita bit će srušeni, groblja će otvoriti svoje grobove. Tajanstven će potres pokrenuti prah u koji su pretvorena tjelesa tolikih pokoljenja. A ovaj će se pepeo, ova tjelesa združiti, preraditi, spajajući kosti, žile, živce, mišiće, meso, udove ... Iz neba, čistilišta i pakla doći će duhovi koji će ponovno dati oblik tjelesima oživljavajući ih i dižući za tili čas na noge čitavu nepreglednu vojsku živih koji su bili na svijetu ...

3. Nakon uskrsnuća sići će anđeli s neba da odvoje pravednike od grješnika, kukolj od pšenice, a nebeske čete blaženika od nesretnih legija osuđenika. Jedne će razvrstati na desnu, druge

---

[1] Ovdje je izneseno općenito mišljenje koje se nalazi u Katekizmu. Ipak nije bez temelja, čak prema mnogima ima više oslona u objavi, samo mišljenje da će Isus Krist uistinu suditi «žive i mrtve» u smislu, da će se pojaviti pred Njegovim sudom. No oni, koje On u času svoje pojave nađe žive, ne će trebati umrijeti. Pojavit će se i oni koji su već umrli, ali koji su samo za to uskrsnuli. (Vidi o tome: Prat, Theol. De St. Paul-Cornely, Comm.sula I.Ep.ad. Cor. I druge).

[2] Ne će biti na odmet, napose s obzirom na stanovite okolnosti, spomenuti ovo: Kad Sv. Knjiga govori o anđeoskoj trublji, o znaku Sina Čovječjega itd. ovi se izrazi ne smiju uzeti doslovno. Razumije se da za uskrsnuće mrtvih nije potrebna trublja. Ta je riječ ipak potrebna da se izrazi poziv mrtvaca na život. «Toliko se stvari – primjećuje Bonomelli – prikazuje u sv. knjigama slikovitim načinom da se prilagodi našem načinu shvaćanja, da nas potrese i pomogne nam što bolje shvatiti istinu. Opis je suda i njegova aparata upravo takve naravi.»

na lijevu stranu. I zatim će se konačno otvoriti nebesa uz silnu svjetlost, a Isus Krist će – i pred Njim križ – uz nebrojene legije anđela i sa svim sjajem svoje slave, vidljivo sići da sudi: «I ugledat će Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima nebeskim s velikom silom i slavom.» (Mt 24)

Kakav li će prizor biti pojava vječnoga Suca obasjana moću i slavom nad nepreglednim mnoštvom uskrsnulih! Kolika utjeha za pravednike! I kolika strava za grješnike! ... Gledati u onoga Isusa koga su mrzili, tukli, psovali! ... I vidjeti Ga u svoj Njegovoj slavi kao vladara koji dolazi da neumoljivo traži prava svoje strogo zapovjeđene pravde! ... Velika će tada biti zbunjenost zlih koji će moliti brjegove da ih pokopaju i zemlju da se otvori pod njihovim nogama te ih proguta!

4. I upravo usred ovoga općeg drhtanja grješnika počet će sud i bit će potpuno bjelodano dobro i zlo koje je svaki od njih počinio. Silni će mlaz svjetlosti izlaziti iz osobe i lica Sučeva te će upravljen na savjesti prisutnih osvijetliti ih tako da će oči svih vidjeti najtajnija djela, najskrovitije misli, najskrivenije želje.

Kao što sunčeve zrake, prolazeći kroz sobu, osvjetljavaju svaku stvar, svaki predmet, svaki pa i najsićušniji prašak, isto će se tako djelovanjem ove božanske svjetlosti otkriti savjesti ljudi kao otvorene knjige iz koje mogu svi čitati: «Otvara se knjiga jada, knjiga grješna ljudskog rada, što će vagnut biti sada!» Ne će biti grijeha, pa koliko god bio lak ili ukopan u zaborav, koji ne će biti objavljen da privuče opću pažnju ... Sramotne misli, opake naslade, mržnje, zavisti, psovke, ogovaranje, klevete, sablazni, nepravde, svetogrđa, sramotna djela ... sve će biti otvoreno, poznato, sve će se to motriti, gledati!

Što će tada učiniti grješnik? ... Jer tamo ne će biti mjesta isprikama, odgovaranjima, opravdavanjima, nego potpuno i nepobitno uvjerenje, a ujedno nepodnošljiv stid vidjevši se tako otkriven i do gola svučen pred licem čitava svijeta ...

5. Sudac ne će odložiti proglas vrhovne presude.

Obratit će se izabranima i blagim će im glasom reći: «Dođite blagoslovljeni Oca mojega i naslijedite kraljevstvo koje vam je pripravljeno od postanka svijeta!»

Zatim će opakima reći naglaskom od kojega će se slediti duša: «Idite od mene, prokleti, u oganj vječni koji je pripravljen đavlu i njegovim odmetnim anđelima!»

U isti će čas zaoriti oko Isusa Krista pjesma nebeske radosti nepreglednih četa anđela i blaženika koji će u slavi ulaziti u nebo. A posljednji zbogom ... dapače ne, posljednja će se psovka kao bijesni urlik oluje prolomiti iz usta opakih koji će, kažnjeni božanskom pravdom, mučeni grižnjom savjesti, natjerani samom kaznom koja ih povlači za sobom, nasrnuti urlajući u paklene ponore koji će se za njima zatvoriti i nikada se više ne će otvoriti.

Tako će veličanstveni prizor biti završen. Velika će drama imati konačan zaglavak. Povijest čovječanstva će biti zauvijek zaključena. Nestat će vremena, a počet će vječnost.

Evo vam ukratko povijesti onoga velikog dana s njegovim pojedinostima. Tako je u biti o njemu govorio sam Isus Krist, a Njegovih riječi ne će nestati jer je On rekao: «Nebo će i zemlja proći, ali moje riječi ne će proći!» (Lk 21, 33)

3. Razlozi općega suda

Neki će reći: «Ne ćemo li biti osuđeni odmah poslije smrti? Čemu onda drugi sud na svršetku svijeta? Koji su razlozi općega suda?»

Istina, osim ovog javnog i svečanog suda o kojem smo govorili, moramo proći drugi, pojedinačni i tajni sud koji će se održati između naše duše i Boga, i to upravo u času i na mjestu gdje će nas zadesiti smrt. Ipak je Bog, ne bez velikih razloga, htio da ova privatna – da tako kažemo – i pojedinačna osuda bude kasnije

javno i svečano potvrđena na općem porotnom sudu svih naroda i svih naraštaja Zemlje.

Katekizam nam kaže da će se opći sud držati: 1. radi proslave Božje; 2. radi proslave Isusa Krista; 3. radi časti svetih i sramote opakih; 4. jer tijelo s dušom ima primiti presudu nagrade ili kazne.

1. Opći je sud prije svega zahtjev proslave Božje.

Pogledajmo oko sebe? Što vidimo u svijetu? Što nam kaže povijest vjekova?

Grijeh kao da neprestano slavi slavlje, a pravda je pogažena i potlačena, krjepost izrabljivana, ismijavana, zlostavljana, a bezbožnost okrunjena lovorom podignuta na prijestolje moći i slave. Siromašni Lazari nemaju kruha da se nahrane, a bogati se Gavani goste na pijankama i orgijama. Neron je okružen slavom, zasićen uživanjem, a sv. Petar, Kristov namjesnik umire razapet na Janikulu! ... Koliko li nepravde na ovom svijetu! ... Pred ovim činjenicama čovjek pogrđuje božansku providnost. Govori se: Nema providnosti! Sve je djelo slučaja! Jedino je sila vrhovna upraviteljica svijeta!

Upravo će opći sud biti veličanstveno opravdanje Boga i Njegove providnosti. U onaj će se dan On pokazati kao najmudriji, najpravedniji upravljač svih događaja i svih ljudi. Tada će se vidjeti kako i najžalosniji slučajevi života, koji su s usana istrgli najgorče vapaje, čudesno ulaze u veliku ekonomiju svijeta, od Boga određeni za postignuće našega konačnog cilja. Čovjek se danas usuđuje upraviti sve protiv Boga, izaziva Ga riječju, perom, djelovanjem, štampom, naučavanjem. A Bog šuti, strpljiv je, miruje ... Ali doći će Njęgov čas, doći će dan potraživanja Njegovih prava. A taj čas i dan jest posljednji sud.

2. Posljednji je sud također zahtjev proslave Isusa Krista.

Vi dobro znate koliko je On pretrpio za čitava svoga života,

od časa rođenja u Betlehemu pa sve dok nije odbačen od Židova umro razapet na Kalvariji. A tko bi mogao izbrojiti kletve koje su izbačene protiv Njega, pogrde koje su Njega imale za cilj kroz vjekove? …

Stoga je pravo da u onaj posljednji dan dođe On u sjaju i veličanstvu, tražiti svoju slavu, koja mu pripada, smrviti svoje neprijatelje, da im pokaže svoju nevinost, svoju pravdu, svoju svetost, da samim sobom ispuni nebo i zemlju.

3. Nadalje, posljednji sud je potreban radi proslave svetih i osramoćenja opakih.

Koliko ima krjeposnih duša na svijetu koje žive nepoznate! Kolike žive pokopane u sjeni ćelija, u bolničkim krevetima, u ubožnicama, među divljim i neznabožačkim narodima i provode svet, mukotrpan i od svijeta prezren život! Koliko skromnih radnika živi među kućnim zidovima, strpljivih u svom siromaštvu! Koliko bolesnika usred najtežih boli vrše junačke kršćanske krjeposti u najvećem stupnju! Ukratko, kolike se plemenite duše nalaze u svim životnim prilikama ni od koga poznate ni cijenjene, čak od mnogih prezrene i ismijavane! … A ove dobre trebaju biti utješene. Dan će općega suda biti dan njihove proslave. Isus Krist, koga su slijedile u poniženju, objavit će pred svim ljudskim pokoljenjima njihove krjeposti, njihove zasluge, povratit će im čast, proslavit će ih pred čitavim svijetom.

Naprotiv, koliko na svijetu ima opačina koje su sakrivene, nekažnjene! Koliki licemjeri neprestano glume najsramotnije uloge! … Ipak će na dan posljednjeg suda biti skinute sve maske, izderane sve obrazine. Radi se o pravdi! Isus Krist će u sunčanom svjetlu iznijeti sve misterije nepravde izvršene u noćnoj tami, u najskrovitijem kutiću duše! Svaka će tamna i sakrita savjest postati kao kristal i u tren će se oka pročitati sve što ona odurna i zla u sebi sadrži. Tada će tirani biti osramoćeni pred svojim

žrtvama. Vidjet će nagradu, slavu, pobjedu svojih žrtava i bit će prisiljeni zavapiti: «Mi luđaci! Držali smo život njihov za ludost. A evo, mi smo izgubljeni, a oni su ubrojeni među djecu Božju, dio je njihov među svecima.» (Mudr 5, 4)

4. Konačno, posljednji je sud potreban zato da i tijelo s dušom dobije svoju nagradu ili svoju kaznu.

Tijelo je bilo pomoćnik i suradnik duše i u dobru i u zlu. Prema tome je pravedno da ono slijedi sudbinu duše bilo u nagradi bilo u kazni. S druge se strane na samrti sudi samo duši, i često se događa da je duša od Boga osuđena, dok se tijelo veličanstveno i svečano prati na ukop. Događa se i obratno: dok su dušu primili Bog i anđeli, tijelo je sahranjeno nečasno, bez i najmanjeg odlikovanja. Zar, dakle, nije potpuno pravo i dolično da duša i tijelo, kad su bili sjedinjeni da Bogu služe ili Ga vrijeđaju, zajedno dođu pred isti sud?

Evo, dakle, čvrstih razloga, velikih uzroka svečanog i općeg suda koji će Boga držati za sve ljude na svršetku vremena.

Zaključak

Istina koju sam vam danas protumačio jedna je od najstrašnijih članaka naše vjere. Na pomisao na Sud drhtali su sveci i pustinjaci po zabitim mjestima i pustinjama. Smrt sama po sebi ne bi bila strašna kad ne bi iza nje slijedio sud, uvijek pun strave i jezovit, bio opći ili pojedinačni; pojedinačni zbog vječnog određenja naše sudbine; opći zbog izgleda koji ćemo dati o sebi samima čitavom svijetu pred licem Vječnoga Suca.

Taj će dan doći. Dan srdžbe, nevolje i bijede i vrlo gorak, kao što veli Crkva, doći će ne samo za ostale, nego i za nas ... Da, i mi ćemo biti suđeni! Kakva će biti osuda nama izrečena? ... Gdje ćemo biti u onaj strašni dan? ... Da li desno ili lijevo od Isusa Krista? ... Među pravednima ili prokletima? ...

Kolikog li predmeta za duboko razmatranje!

Pripovijeda se o svetoj Pelagiji da je prije svog obraćenja bila najraspuštenija djevojka Antiohije, prava sablazan čitava grada. Jednoga je dana zašla u crkvu gdje je propovijedao sv. Nono, biskup iz Odese o općem sudu. Svi su prisutni bili vidno potreseni. I mlada je grješnica bila dirnuta u srce. Nakon propovijedi se bacila pred biskupove noge i zamolila sveti krst. Nakon krštenja položila je pred biskupa sve svoje zlato, srebro, dragulje, skupocjeni nakit i odjevena u haljinu smeđe boje pošla na hodočašće u Palestinu. Na Maslinskom brdu je sagradila ćeliju u kojoj je godinama živjela u odricanju i pokori, dok nije dočekala smirenu i svetu smrt i pošla primiti nagradu svoga iskrenog obraćenja.

Evo plodova velike istine o sudu! Promatrajmo ga često i mi da obnovimo svoj život. Molimo Vječnog Suca da se priviknemo na pobožnost, da se prosvijetlimo, da se obratimo, da se spasimo prije nego svane dan neumoljiva polaganja računa:

Višnji Suče, pravdo stroga,
Sagrješenja prosti mnoga,
Prije dana osvetnoga!

SLIKE I PRIMJERI

DRUGI DOLAZAK ISUSA KRISTA

Kada neki vladar ulazi u svoje kraljevstvo da proslavi kakvu svečanost ili dovede svoju zaručnicu, stupa radosno i veselo ulicama načičkanim narodom, ljubazno razgovara s podanicima i pozdravljajući ih milo se smiješi na njihovo klicanje. Naprotiv, kad ulazi kao pobjednik u pokoreni grad, stupa okružen mnoštvom vojnika ozbiljna i stroga lica krčeći prolaz ognjem i mačem.

Evo razlike prve pojave Isusa Krista na ovoj zemlji od druge.

U prvoj je došao da se zaruči sa svojom Crkvom, sav je odisao blagošću, ljubaznošću i milinom navijestivši svijetu mir, oproštenje i nadu. U drugoj će se pokazati kao jak i veličanstven na sramotu svojih pokorenih neprijatelja, a strahovitim će znacima koji će doći prije Njega, pokazati koliko će za ove biti stroga i strašna Njegova prisutnost i osuda. (Bongiovanni, nav. dj.)

ODVAJANJE

Za vrijeme su zime sva stabla jednako gola, te se na prvi pogled ne može lako razlikovati koja su živa, a koja su suha. Ali kad dođe priželjkivano proljeće, razlika je vidna, jer su prva stabla pokrivena lišćem i cvatom, a druga ostaju pusta kao i prije. Tako su i u sadašnjem životu zajedno i kao bez razlike dobri sa zlima. Ali na posljednjem će sudu biti pokazana kakvoća svakoga, i dok će pravedni biti urešeni sjajem zbog svojih slavnih prednosti, odbačeni će, naprotiv, izgledati strašni i nakazni i vrijedni jedino vječne sramote. Stoga će odvajanje jednih od drugih biti lako. (Sv. Ivan Zlatousti)

BLJESAK – OTKRIVAČ

Kad putujete noću, nejasno zamjećujete predmete koji su vam sasvim blizu. Ali kad nebom prijeđe bljesak, tada – zar ne – vidite sasvim jasno blize i daleke predmete.

Bog će na koncu svijeta otkriti svačiju savjest. Razasut će na našu dušu svoje beskrajno svjetlo i tada će se pokazati sva naša djela kako smo ih učinili. U tren će se oka otkriti sav naš unutarnji rad kojega je vanjski rad samo očitovanje. (Muzzatti, nav. dj.)

KRISTALNI KIP

Uzmite da neki vrsni umjetnik u odijeljenoj radionici izrađuje kip iz kristala. Tokom godina divnom strpljivošću radi na njemu

i nema ni jedne crte na kipu koja ne bi bila izrađena. Kad je u svojoj zabiti dovršio djelo, uz svjetlo svjetiljke iznosi ga napolje i javno izlaže poldanjem, srpanjskom svjetlu. U tren oka vidite ovaj izdjeljani kip sa svih strana, pa ako ima i jedan rez kod kojega je dlijeto pogriješilo, to odmah opažate. Zar ne, u tren oka opažate rad mnogih i mnogih godina, vršen tajno, svima nepoznat?

Evo slike otkrivanja savjesti na dan božanskog suda. Tokom života, koji se razvija u tami ovog vijeka, uz slabu svjetlost razuma koju jača svjetlost vjere, u dubini naše savjesti, neprονično smrtnom oku, mi smo izradili svoj kip, svršili djelo koje će ostati zauvijek. U času kad bude sud, djelo će, izrađivano tijekom mnogih godina, biti stavljeno pod jarko svjetlo što odsijeva s lica Isusa Krista te će biti potpuno očit sav naš rad, bio lijep ili ružan. (Bonomelli, nav. dj.)

ZASTRAŠUJUĆI POGLED

Iz privatnog se života velikoga španjolskog kralja Filipa II. pripovijeda ovaj događaj.

Jednog je jutra vladar, koji je bio čovjek dubokih kršćanskih osjećaja, bio na Misi i kao obično prisustvovao je s pobudnom pobožnošću. Malo je dalje od sebe primijetio dva časnika svoga dvora koji su se nepristojno vladali, razgovarali i smijali se. Nakon Mise kralj se vratio u svoju radnu sobu te ih dao smjesta pozvati k sebi i ustavši rekao im je strogo i ozbiljno:

- Sve sam vidio! Tako, dakle, poštujete Boga u Njegovu hramu? Idite od mene i da više nikada niste došli u moju blizinu!

Učinak onog pogleda i zapovijedi bio je takav da su ova dva časnika – valja se prenijeti u doba apsolutizma – ostala kao gromom ošinuta. Jedan je nakon nekoliko dana umro, a drugi je poludio.

Ako je takav bio pogled zemaljskog kralja, što će biti od srdita i otkrivalačkog pogleda vječnoga Suca na okorjele prokletnike, kada kod posljednjeg suda budu u Njegovoj prisutnosti čuli strahovitu zapovijed: «Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni?»

POGLED UMIRUĆE MAJKE

Kad je 1868. Aquisgrana dobio misiju, pripovijedao je događaj koji je vrlo dirnuo njegove slušatelje. On je rekao: «Prije nekoliko godina neka je siromašna majka bila na samrti. Sva su joj njezina djeca bila oko kreveta, samo je jedan sin bio odsutan. Taj je čamio u podzemlju neke tvrđave osuđen na pet godina tamnice zbog zločina kojim je sigurno pospješio smrt svoje majke. Sve su opomene ostale bez uspjeha. Pobožna je majka htjela i posljednje pokušati te je zatražila da joj sina dovedu k njezinu samrtnom krevetu. Zamolila je zapovjednika zatvora i ovaj je dopustio, da nesretni sin u pratnji stražara posljednji put bude doveden svojoj majci. Budući da ona nije više mogla govoriti, sakupi svoje posljednje sile i upre u svog sina ozbiljan i dubok pogled te mu dade znak da se udalji. Ovaj šutljiv i proničan pogled proizveo je čudo. Kad se sin vratio u svoju ćeliju, bacio se plačući na koljena i odmah nakon toga okajao skrušenom ispovijedi svoje grijehe. Milost je Božja učinila još i više. Kad je izvršio kaznu i izašao iz zatvora, postao je svećenik i misionar. Toga sina imate pred sobom! Taj sam sin ja! ...

U taj je čas val uzbuđenja prešao preko svih slušatelja ...

Ako toliki dojam ostavlja ozbiljan pogled jedne majke, kakav će biti gnjevan i prodoran pogled vječnoga Suca kad se budemo pred Njim pojavili na posljednjem sudu? (Spirago, Primjeri)

SASTANAK NA OPĆEM SUDU

Početkom godine 1860. slavni je rezbar Gaillard susreo u Perugii nekog mladog francuskog umjetnika te je s njime sklopio prijateljstvo.

Kad su se malo zatim našli u Rimu, imali su često prilike raspravljati o vjerskim pitanjima i tada su ta dva prijatelja postajali protivnici, jer Gaillard je bio bezvjerac, a njegov mladi prijatelj revan katolik. Posljednji su se put vidjeli u Villa Medici. Gaillard po običaju svrati razgovor na isto pitanje, kao da bi htio osvjedočiti svoga prijatelja. No vidjevši da mu je posao uzaludan, oprosti se s njime riječima:

- Još si mlad. Za deset te godina čekam u Parizu i kladim se za koliko god hoćeš da ćeš do tada potpuno promijeniti misli. Tvoja je vjera divna, ali besmislena. Ti ćeš sam to jednog dana spoznati pa ćeš je zabaciti.

- Siguran sam da te mogu naći u Parizu, - odgovori mladi umjetnik. - Ali bi se moglo dogoditi da se više nikada ne sastanemo na ovoj zemlji. Zato ti određujem drugo mjesto sastanka. Znaš li gdje? Na posljednjem sudu. Ti ćeš mi tada sam dati pravo.

Drugi bi se možda na to bio nasmijao. No Gaillard, ozbiljan duh, bio je duboko potresen ovom mladićevom smionošću. Jedan je čas promatrao svoga prijatelja i silno ganut, vidjevši tako duboku vjeru, odgovori:

- Zbogom, sjetit ću se tvojih riječi.

Ova se dva protivnika više nisu vidjela na zemlji. Sastat će se na posljednjem sudu i tada će se složiti. Gaillard je, naime, na sreću, promijenio mišljenje i umro kao ... franjevac.

Obratila ga je misao o posljednjem sudu. (Bulletin de St. Franc. De Sales)

SMOTRA I NAGRADA

Jednog je dana Napoleon u Parizu priredio veliku smotru svojih četa. Njegovo je istraživalačko oko primijetilo nekoga starog vojnika. Pozove ga k sebi te ga upita: Da li si bio u bici kod Rivolia? – Vojnik odgovori kratko: Bio sam. – A kod Piramida? – Bio sam. – Kod Marenge? – Bio sam. – Kod Austerlitza? – Bio sam. – Napoleon mu naloži da dođe u zapovjedništvo te mu na grudi metne križ legije časti.

Jedan daleko veći od Napoleona priredit će u određeni dan opću smotru svih svojih četa, svih ljudi. Kad nas Gospodin zapita: Da li si bio na Pričesti, na nedjeljnoj Misi, na propovijedi, na procesijama ... svagdje gdje je trebalo pokazati i obraniti svoju vjeru? – O, kad bi svi katolici mogli odgovoriti: Bio sam. – I tada će Božanski Sudac pozvati pravoga katolika da bude dionikom Njegova kraljevstva, a na njegove će grudi metnuti znak vječne časti. (Wetzel, Das Credo)

O općem Sudu možete više saznati po objavama Isusa Krista jednoj časnoj sestri koje smo objavili u prethodnom izdanju Mistična svjedočanstva br. 8 «Glas s Neba, Sud i nagrada».

SEDAM BLAŽENSTAVA I SEDAM RIJEČI S KRIŽA

UVOD

Ovo djelo želi povezati sedam blaženstava sa sedam posljednjih Kristovih riječi. Osmo blaženstvo je, prema riječima sv. Tome Aquinskoga, samo «potvrda i pojačanje prijašnjih. Ako se čovjek zaista očeličio u siromaštvu duha, u blagosti i u svim drugim krjepostima, ne će ga ni progon natjerati da od njih odstupi. Stoga osmo blaženstvo, u stanovitom smislu, obuhvaća u sebi svih ostalih sedam.»

U strogom smislu ne postoji nikakva povezanost između sedam blaženstava i sedam riječi, ali u ovom svesku polazimo sa stanovišta, da su ona ipak direktno povezana i to kao naviještanje i izvršenje. Oba, i naviještanje i izvršenje, dana su nam s brda; na brdu Blaženstava započeo je naš Gospodin svoj javni život, a na brdu Kalvariji završio ga je. Tu nam je pokazao kako je izvršavao, kako je u djelo provodio blagost, milosrđe i siromaštvo koje je naviještao u blaženstvima. Ako bude ovo razmatranje samo i jednoj duši pomoglo da se više približi našemu Gospodinu i Njegovoj blagoslovljenoj Majci, onda je sav trud neizmjerno naplaćen.

PRVA RIJEČ

«Blaženi krotki jer će oni baštiniti zemlju.»
«Oče, oprosti im jer ne znaju što čine.»

Naš je Gospodin započeo svoj javni život na brdu Blaženstava s opomenom: «Blaženi krotki, jer će baštiniti zemlju.» A završio je svoj život na Kalvariji gdje je ovu opomenu na krotkost priveo u djelo: «Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine.»

Kako to posve drugačije zvuči od blaženstva ovoga svijeta. Svijet ne smatra blaženima krotke, nego osvetljive; on ne hvali one koji podmeću i drugo lice, nego one koji zlo naplaćuju zlim. Svijet ne podiže na prijestolje ponizne, nego borbene. Sada je ovaj duh nasilja, klasne borbe i stisnute pesnice dotjeran do ekstrema kakvoga svijet još nije vidio.

Naš je Gospodin propovijedao blagost kao naknadu i kao sredstvo da se popravi ovaj duh borbenosti stisnute pesnice.

Propovijedao je to napose onim značajnim riječima koje se odnose na blaženstva: «Čuli ste da je kazano: oko za oko, zub za zub. A Ja vam kažem da se ne opirete zlu. Nego ako te tko udari po tvom desnom obrazu, pruži mu i drugi! Ako tko hoće da se s tobom parniči i tvoju košulju oduzme, pusti mu i kabanicu! I ako te tko potjera jednu milju, idi s njime i druge dvije! … Čuli ste da je kazano: ljubi bližnjega svoga, a mrzi neprijatelja svoga. A Ja vam kažem: ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima koji vas mrze i molite se za one koji vas progone i kleveću, da budete sinovi Oca svoga nebeskoga koji čini da sunce Njegovo izlazi nad zlima i dobrima i koji daje kišu pravednima i nepravednima. Jer, ako ljubite samo one koji vas ljube, kakvu ćete plaću imati? Ne čine li to i carinici? A ako pozdravljate samo prijatelje svoje, što osobito činite? Ne čine li to i neznabošci? Budite, dakle, savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.»

Ali On nije samo propovijedao blagost, On ju je i izvršavao. Kad je Njegov vlastiti narod dizao kamenje da se nabaci na Njega, nije On ni jednoga bacio natrag. Kad su Ga Njegovi sugrađani doveli do ruba pećine da Ga strovale u ponor, prošao je kroz sredinu mnoštva, a da Mu se nije ništa dogodilo. Kad Ga je sluga velikog svećenika udario rukom i tako Spasitelju dao već unaprijed oćutjeti stisnutu pesnicu, odgovorio je blago: «Ako sam rekao zlo, dokaži, ako li pravo, zašto me biješ?»

Kad su se urotili da Ga ubiju, nije upotrijebio svoju moć da ubije i jednog jedinog od svojih neprijatelja; no na križu dosegla je Njegova blagost vrhunac kad je molio za one koji su proboli one ruke koje su hranile svijet, i noge koje su vodile duše na pašu: «Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine.»

Što je dakle ispravno, nasilje ili blagost Kristova? Svijet naziva blagost slabošću, ali on ne poznaje smisao ni pravo značenje kršćanske blagosti. Ona se ne može usporediti s kukavičlukom ni s mlitavim društvenim temperamentom koji se teško dade uzbuditi. Blagost nije beskičmena pasivnost koja se dade od svakog gaziti. Ne, samo onaj je blag koji sam sebe posjeduje i koji se znade svladati, i zato je plaća blagih posjedovanje.

Slabić uopće ne može biti blag jer se ne može svladavati. Blagost je krjepost koja naše naravne porive za prepirkom, nasiljem i sukobom drži pod kontrolom i zato je ona najbolji i najotmjeniji put za razvijanje vlastite osobnosti.

Blagi čovjek ne će se nipošto ustručavati, prihvatiti borbu, on se vrlo dobro može i rasrditi. Ali borit će se samo ako se radi o principu, a ne ako se osjeća napadnut u svojoj oholosti ili u svom ponosu. Iz toga možemo razumjeti i razliku između srdžbe nasilnika i srdžbe blagog čovjeka.

Nasilnici započinju odmah čim je napadnut njihov ponos. Šake se stišću i podižu čim je dotičnik shvatio izazov. Krv udara u glavu čim je povrijeđena sebičnost, odmah počinje kuhati i vreti čim se ponos osjeti poniženim.

Korijen srdžbe je sebičnost. ***Sebičan čovjek ne mrzi bogate zato što bi ljubio siromašne duhom, nego samo zato što bi sam htio biti bogat. Svaki ovakav čovjek nije ništa drugo nego kapitalist bez novca.*** Sebičnost je najveći grijeh na svijetu. Zato sebičnost mrzi one koji nju mrze i nenavidna je svima koji posjeduju više od nje. Ljuti se na one koji više rade, prezire sve koji joj se

ulaguju i izrugiva se onima koji govore istinu. Ovim svijetom vlada egoizam, uski vidokrug vlastitog «ja», i iz tog samoljublja rađa se srdžba.

Nasuprot tome promatrajmo srdžbu blagog čovjeka. Njegovim djelima ne upravlja srdžba, nego pravednost. On se znade svladavati i ne će dopustiti da se njegove šake dignu u svrhu koja nije sveta, ili na obranu vlastitog ponosa, vlastite taštine i oholosti, ili moguće zato što bi se htio domoći tuđeg vlasništva. Njegova srdžba izlazi na površinu samo kad je ugrožena Božja pravda. Mojsije je bio blag, ali kad je vidio da je njegov narod Bogu uskratio poslušnost, razbio je u srdžbi zakonske ploče.

Naš je Gospodin sama blagost, pa ipak je izagnao kupce i trgovce iz Hrama kad su oskvrnuli kuću Njegova Oca. Kod toga je bio tako miran da je pristupio golubovima i blago ih oslobodio iz krletki. ***On je tako potpuno gospodar samoga sebe da se srdi samo onda kad su u pitanju svete stvari, ali nikada kad se napada Njegova osoba.*** Zato je bez prigovora mirno ušao u lađu i povezao se preko vode u svoj grad kad su Gerazenci zatražili od Njega da više ne stupi na njihovu obalu.

Neki ljudi su Ga zbog toga prezirali, ismijavali, ali mnogi su Mu se divili. On nije protuslovio ni jednom riječju kad su Ga ismijavali, nego je pristupio mrtvoj kćeri Jairovoj i dao se na posao milosrđa, a da nije mislio na pogrde i uvrede, i prizvao je djevojku natrag u život. Kad Mu je Juda dao izdajnički poljubac, nazvao ga je još i «prijateljem». A s križa molio je oproštenje za svoje neprijatelje. Nije im uzvratio njihovu mržnju kojom su bjesnili protiv Njegovog zemaljskog tijela, premda ih je mogao svojom božanskom moći sve pogubiti. On im je radije htio oprostiti: «ne znaju što čine».

Ako je ikada ikoji čovjek imao pravo da se buni protiv nepravde, onda je to sigurno imao naš Gospodin. Ali On oprašta. Ne pazi na

uvredljive riječi koje protiv Njega izgovaraju Njegovi neprijatelji. Nije li propovijedao blagost? Ne mora li je sada izvršavati?

Kako bi je mogao bolje izvršavati nego što je molio za one koji su Ga razapinjali? Da li ima veće blagosti od ispričavati ih da nisu znali što rade? Trebalo bi nam to biti poukom koju ne bismo smjeli zaboraviti, da su i naši neprijatelji, i oni koji nas vrijeđaju često samo u zabludi, upravo kao što su bili i oni koji su Krista pribili na križ.

Od onog tužnog časa postoje dva razloga zbog kojih možemo napustiti borbu: strah ili želja da štedimo snage za blagost.

Ne ljutite se kad napadnu na vaš ponos. To vam ne će naškoditi. Ne opominje li nas naš Gospodin: «Blaženi koji su progonjeni zbog pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.»

Mogli bismo se u prvi tren preplašiti kad pomislimo da mi, nasljednici Gospodinovi, vjerujemo u silu. Nije li Krist rekao: «Kraljevstvo nebesko trpi nasilje i silnici ga grabe.» Ali već ovdje nailazimo na razliku. ***Svijet vjeruje u silu prema bližnjemu; mi vjerujemo u silu prema samome sebi.*** Oni se bore protiv svih koji ne osjećaju u sebi jednaku mržnju; mi se borimo protiv nas samih, ***protiv naših prostota, jednom riječju protiv svega što nam smeta da razvijamo najviša i najbolja svojstva svoga bića***. Oni pribijaju svoje neprijatelje na križ. Ali mi razapinjemo samo ono što nam našeg bližnjeg čini neprijateljem. On mrzi kršćansku ljubav; mi mrzimo svoj poriv za mržnjom na njih. Kad bismo se svi borili protiv svojih loših poriva s tolikom silom kakvom se oni bore protiv nas, svi bismo bili sveci!

Njihova mržnja je slabost, jer oni ne će uvidjeti da je kolektivna sebičnost isto tako nepravedna kao i individualna sebičnost. Njihova je mržnja slabost čovjeka koji sebe nema čvrsto u vlasti, koji umjesto duha upotrebljava pesnicu, koji se iz istoga razloga laća sile iz kojega i neznalica huli na Boga; njegov je razum preslab da bi našao drugi izražaj.

Kakav stav moramo, dakle, zauzeti protiv njihove mržnje? Mi moramo raditi poput našega svetog Oca koji nas je molio da za njih molimo. Moramo se ugledati u one španjolske svećenike koji su prije nego ih je usmrtilo puščano tane molili svoje protivnike i krvnike da kleknu da bi im podijelili blagoslov i oproštenje našega Gospodina na križu.

Kakav mòra biti naš odnos prema ovakvim ljudima? Mi moramo posjedovati dovoljno snage, energije i srčanosti da njihove zablude javno žigošemo i ***da radije na križu umremo, nego da se pokorimo samo i jednom od njihovih principa mržnje***.

Oni nas sigurno ne će ljubiti zbog naše blagosti, a ni nama ne će biti lako da ne planemo od srdžbe ako nam napadnu našu oholost, naš ponos, pa moguće i naš posjed. Ali mi ne možemo izbjeći Božjem zahtjevu: «Blago vama kad vas zbog mene pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas. Veselite se i kličite, jer je plaća vaša velika na nebesima!» (Mt 5, 11) - «Ako vas svijet mrzi, znajte da je Mene mrzio prije vas. Kad biste bili od ovoga svijeta, svijet bi svoje ljubio; ali budući da niste od ovoga svijeta jer sam vas Ja odabrao od svijeta, zato vas svijet mrzi.» - «Dolazi vrijeme kad će svaki koji vas ***ubije*** misliti da služi Bogu.» (Iv 16, 2)

Ako, dakle, imamo neprijatelje, mi ćemo im oprostiti. Ako nepravedno trpimo, možemo se vježbati u krjeposti ljubavi. Ako vas žalost pravedno pogodi – a to će vjerojatno tako i biti, jer imamo dosta grijeha za koje moramo dati zadovoljštinu – onda moramo vježbati krjepost pravednosti.

Kakvim pravom mrzimo mi svoje bližnje kad je naša vlastita sebičnost tako često prouzročila njihovu mržnju? Prva riječ s križa i blaženstvo krotkosti traži od nas da s korijenom iščupamo sebičnost, da svoje krvnike ljubimo i da im opraštamo, jer ne znadu što čine. Mi moramo pomagati onima koji nas vrijeđaju

i dobrostivi biti prema kradljivcima koji nas optužuju zbog krađe. Moramo oprostiti lašcima koji nas okrivljuju zbog laži, i milosrdni biti prema brakolomcima koji nam predbacuju nečistoću. Naravno, kao kršćani moramo njegovati ***u sebi*** takve osjećaje i čuvati se da ne budemo osvetoljubivi. Druga je stvar da sudovi moraju sankcionirati ***dokazane*** krađe i klevete.

Veselite i radujte se zbog njihove mržnje. Ponavljajmo u sebi Isusove riječi: «Ako vas svijet mrzi, znajte da je Mene mrzio prije vas.» Njihova mržnja pogađa samo naš ponos, ali ne naš karakter. Ona ubija našu oholost, ali ne ranjava našu dušu. Ako nam svijet čini nepravdu, rast će u nama ono što je dobro ako smo strpljivi kao Krist na križu.

Mi dobro znamo da u svijetu nije običaj da se čovjek moli za onoga tko ga pribija na križ. Ali težište i jest upravo u tome: kršćanstvo nije od ovoga svijeta. Ono je okrenulo shvaćanje svijeta. Zdravom čovječjem razumu ne odgovara ljubiti neprijatelje, jer ljubav prema neprijatelju znači, kako mislimo, mržnju prema samome sebi; ali to i jest smisao kršćanstva – mrziti u sebi ono što je zavrijedilo mržnju. I ako to sve smijemo još jednom primijeniti na sadašnjicu, htio bih reći: ***«Mrzim mržnju takvih ljudi jer razara kulturu, ali ljubim te ljude jer i oni mogu biti djeca Božja.»***

Naš je neprijatelj često naš spasitelj, i tko nas progoni, spašava nas. Često krvnici postaju naši saveznici, a oni, koji nas na križ pribijaju, naši dobročinitelji – jer oni nam otkrivaju što je u nama sebično, nisko, oholo i neplemenito. Zato ih ne smijemo mrziti. ***Bila bi slabost kad bismo im njihovu mržnju istom mržnjom vraćali.***

Ako ne budemo prestali na mržnju odgovarati mržnjom, ne će je nikada nestati. Tko na nasilje odgovara nasiljem, širi ga uvijek sve dalje. Sukob povećava sumu gorčine, bilo koja stranka na

koncu trijumfira. Mržnja je poput sjemena – ako je posijemo, požet ćemo još više mržnje. Ako hoćemo mržnju nadvladati, moramo joj oduzeti žalac, ne smijemo je podržavati i njegovati i dalje širiti. A to je moguće samo onda ako se zlo vrati dobrim.

Drugačije se mržnja ne da protjerati sa svijeta. Uzmimo da 5000 ljudi stoje u redu i pred njima jedan borbeni ateistički propagandist koji im propovijeda da se vlasti mogu zbaciti samo nasiljem, revolucijom i stisnutom pesnicom. Uzmimo dalje da se prvi čovjek iz ovoga reda dade zanijeti ovom mržnjom i udari drugoga po desnom obrazu. Drugi podigne stisnutu pesnicu i udari trećega, treći udari četvrtoga po desnom obrazu i sve se više stisnutih pesnica podiže – jer njihovo je Evanđelje mržnja. Ima li uopće još mogućnosti ovoj mržnji i ovom nasilju stati na kraj? Ima, ako jedan iz ovoga reda, koji je bio udaren po desnom obrazu, ne odvrati udarcem, nego mjesto toga pruži još i lijevi obraz. On bi tako ubio mržnju jer je nije dalje sijao. Onda mržnja ne bi više imala tla na kojemu bi rasla, jer ona može samo na desnom obrazu uspijevati, ali nikada na lijevom.

Nije to nikakva slabost, to je jakost koja čovjeka čini gospodarom nad samim sobom i pobjednikom mržnje. Ako sumnjate o tome, pokušajte jednom koliko snage treba za to – tako mnogo da je samo božanski zaziv za oproštenjem bio dovoljno jak da uguši mržnju onih, koji razapinju. «Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!» To je ganulo rimskog vojnika te je rekao: «Zaista ovaj čovjek bijaše pravednik!» A ljudi su napuštali Kalvariju ***bijući se u prsa***.

Ako imate neprijatelje, ako vas mrze, ako vas pogrđuju i progone i svakakvo zlo o vama govore, a vi biste željeli dokrajčiti tu mržnju, htjeli biste da se mržnja raspline iz njihovih stisnutih pesnica i protjerati je sa lica zemlje, onda ne preostaje nikakva druga mogućnost nego – ljubiti ih!

DRUGA RIJEČ

«Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići.»
«Danas ćeš biti sa mnom u Raju.»

Na početku svoga javnog života propovijedao je naš Gospodin na brdu Blaženstava: «Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići.» Na kraju svojega javnog života, na brdu Kalvariji, proveo je u djelo riječi ovoga blaženstva kad je raskajanom razbojniku rekao: «Danas ćeš biti sa mnom u Raju.»

Kako je sasvim drugačije blaženstvo ovoga svijeta koje otprilike zvuči ovako: «Blaženi koji u prvom redu misle na sebe.» Za svijet život znači borbu za opstanak u kojoj samo egoisti pobjeđuju. Samo rijetko kada nailazimo na darežljivost, velikodušnost, spremnost na pomaganje. Kako se često svijet poziva na «pravo», a kako se rijetko naglašava «dužnost». Kako se često izgovara gramzljiva riječ «moje», a kako rijetko velikodušno «tvoje». Svijet ima mnoštvo sudnica, ali samo malo prijestolja milosrđa.

Naš Gospodin je došao da ovu pretjeranu pravdu, koja ne poznaje ni milosti ni blagosti, svede u pravu kolotečinu. On nam daje da razmišljamo kako je milosrđe više od sentimentalne slabosti. Riječ «milosrđe» značila je prvobitno isto što i žaljenje, i zato je ona u svojoj biti sućutno razumijevanje za nesreću bližnjega.

Čovjek je milosrdan kad žalost i brigu svoga bližnjega osjeća kao svoju vlastitu. Ne, on ne ljubi bijedu i nesreću, i zato nastoji pomoći svome bližnjemu kao da se tiče njega samoga. I zato se tamo gdje se ne radi o boli i žalosti, nego o grijehu i nepravdi, milosrđe pretvara u oproštenje, koje ne samo da oprašta, nego vodi bijednike k pravdi, pokajanju i ljubavi.

Milosrđe je jedna od milozvučnih žica Gospodinova glazbala. (Ostalo su: skromnost, strpljivost, blagost, pravednost, čistoća, mirotvornost.) Gospodinove parabole govore o smilovanju i sućuti. Treba se samo sjetiti na onu o stotini ovaca, o deset zlatnika, o dvojici sinova. Jedna od stotinu ovaca i jedan od deset zlatnika bili su izgubljeni; jedan od dvojice sinova živio je razvratno.

Bitno je da je pastir tražio izgubljenu ovcu i kad ju je našao, podigao je na ramena i veselo odnio kući. Evanđelje ne spominje ni jednom riječi da je devedestdevetorici ovaca, koje nisu bile izgubljene, bilo iskazano toliko pažnje i brige.

Kad je žena izgubila zlatnik i opet ga našla, pozvala je svoju susjedu da se s njom veseli. Ali ni jednom riječi se ne kaže da bi ona bila pozvala svoje susjede da se s njome vesele što posjeduje onih devet, koje nije bila izgubila.

Jedan od sinova otišao je u tuđinu i rasipao svoju imovinu u divljem, neobuzdanom životu. Kad se vratio kući, poklonio mu je otac tovljeno tele. Brat, koji je ostao kod kuće, nije primio takvu plaću. Na sve ove primjere nadovezao je Gospodin jednostavnu istinu: «Više će biti veselja na nebu za jednog grješnika koji čini pokoru, nego za devedesetdevet pravednika kojima ne treba pokora.»

Jednog dana pristupio je k Njemu Petar da se raspita kako daleko seže granica milosrđa. Pitajući, već je sam povukao granicu za koju je mislio da je vrlo velikodušna: «Gospodine, koliko puta, ako sagriješi brat moj protiv mene, da mu oprostim? Do sedam puta?» Gospodin je odgovorio: «Ne velim ti do sedam puta, nego sedamdeset puta sedam.» Što ne znači 490 puta, nego bezbroj puta.

Gospodin je ove misli o beskrajnom milosrđu razvio još i dalje i rekao da je došao iscijeliti skrušena srca. Zdravima ne treba

liječnik, nego bolesnima, «jer ne dođoh da zovem pravednike, nego grješnike».

Mnogi su se sablažnjavali nad tim što je jeo sa carinicima i grješnicima; ali On nas nije prestao opominjati da budemo milosrdni, jer je i naš nebeski Otac milosrdan. «Da budete sinovi Oca svoga nebeskoga, koji čini da sunce Njegovo izlazi nad zlima i dobrima i daje kišu pravednima i nepravednima. Jer ako ljubite samo one koji vas ljube, kakvu ćete plaću imati? ... Budite, dakle, savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.»

Time On želi reći da moramo i mi, poput našega nebeskog Oca, najviše milosrđa iskazivati onima koji to po našem ljudskom shvaćanju najmanje zavrjeđuju. Zato je bio milosrdan prema Magdaleni, prema ženi kod studenca, prema Petru koji Ga je zatajio, prema Zakeju, pa dapače i prema Judi koji Ga je himbeno poljubio, a Gospodin ga je ljubazno upitao: «Prijatelju, zašto si došao?»

Njegovo se držanje nije moglo krivo razumjeti. On se nije zauzimao za grješnike zbog njihovih zasluga, nego zbog njihove bijede.

I onda, na kraju svoga života, nadopunio je blaženstvo milosrđa svojom drugom rečenicom koju je izrekao sa križa.

Na brdu Kalvariji uzdizala su se tri križa: križevi dvaju razbojnika i križ dobroga Pastira. Od ove trojice, čije su se siluete razabirale na pozadini tamnog neba, samo je jedan bio egoističan i mislio samo na sebe. To je bio razbojnik s lijeve strane. Ni jednu misao nije poklonio Spasitelju koji je strpljivo patio, i ni jednu razbojniku koji je vapio za milosrđem. Sve njegove misli kružile su samo oko njegove vlastite osobe kad je Mužu na srednjem križu upravio ove riječi: «Ako si Krist, spasi sebe i nas.»

Ali razbojnik s desne strane nije mislio na sebe, nego na svoga bližnjega, naime na razbojnika nalijevo i na Gospodina. Zahvatila ga je samilost prema lijevom razbojniku koji se ni u zadnjem času svojega života nije obratio Bogu i molio za oproštenje: «Zar se ne bojiš Boga, kad i sam trpiš jednaku kaznu?»

Njegove misli bavile su se i krotkim čovjekom koji je među njima visio na križu i koji se još čas prije molio za svoje krvnike. On je bio nevin i dobar. «Mi trpimo pravedno jer primamo što smo zaslužili po svojim djelima», rekao je, «ali ovaj nije nikakva zla učinio.»

Bit će zanimljivo ako nabacimo pitanje: zašto milosrdni Otkupitelj nije raskajanom razbojniku samo oprostio, nego mu je dapače dao i božansko obećanje: «Danas ćeš biti sa mnom u Raju.» Zašto nije Gospodin isto to rekao i lijevom razbojniku? Odgovor na to naći ćemo u blaženstvu milosrđa. «Blaženi milosrdni, jer će milosrđe postići.»

Desni razbojnik postigao je milosrđe i samilost jer je bio u posljednji čas milosrdan i samilostan. Zato što nije mislio na sebe, sjetio ga se Netko drugi. I milosrđe ima u sebi svoj zakon, i on je isto tako neopoziv i strog kao što su i prirodni zakoni. Kako tko sije, onako i žanje. Ako oskudno sijemo, oskudno ćemo žeti. Ako bogato i velikodušno sijemo, narast će nam preobilna žetva. U duhovnom smislu to znači prema riječima našega Gospodina: «Kakvim sudom sudite, bit ćete suđeni; i kakvom mjerom mjerite, vama će se mjeriti.»

Drugim riječima rečeno: ako mislimo na svojeg bližnjega, onda Bog misli na nas. Kad proljetni usjev ne bi mislio ni na zemlju, ni na kišu, ni na sunce, nego samo na sebe, ne bi se nikad probudio, ni procvao, ni plod donio. Ali čim zaboravi na sebe i izađe iz sebe, umre sebi da čini zemlji, suncu i kiši na volju, obamre svom životu u sjemenu, biva obnovljen i tisuću puta ukrašen. Kad bi

se ugljen u srcu zemlje zatvorio sam u sebe, ne bi nikada mogao sunčane zrake, koje je u sebi sakupio, poklanjati dalje kao svjetlo i toplinu.

Upravo tako zbiva se i s nama. Milosrđe je sućut koja nastoji olakšati žalost i brige drugih tako kao da su njezine vlastite. Ali ako u sebi nemamo takve osjećaje, ne možemo ni od Boga očekivati samilost.

Ako ništa ne bacamo uvis, ne može ništa iz visine pasti.

Gdje nema djela, nema ni reakcije, i ako nikome ništa ne dajemo, ne će ni drugi nama ništa dati. Samo ako ljubimo, smijemo primati ljubav, ***ako zlo ne opraštamo, ne će ni nama naše zlo biti oprošteno. Bog nam ne može biti milosrdan ako mi nismo milosrdni***.

Kako bi Bog mogao ispuniti naše srce vatrom svoga svetoga Srca ako je ono puno pijeska samoga sebe? Kako bi Bog mogao zaposjesti našu dušu ako se najprije mi ne odreknemo svoje sebičnosti?

Prema tome, ako težimo za milosrđem, moramo poput dobroga razbojnika misliti na druge, jer kako izgleda, Bog nas najlakše nađe onda kad se u drugima izgubimo: «Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići.»

S parabolom o nepravednom upravniku Gospodin nam želi ovaj zakon milosrđa prikazati i s negativne strane: «Zato je kraljevstvo nebesko kao kralj koji odluči da uredi račune sa slugama svojim. I kad započne obračun, dovedoše mu jednoga koji je bio dužan 10.000 talenata, a jer nije mogao platiti, zapovjedi gospodar njegov da ga prodaju, i njegovu ženu, i djecu, i sve što je imao, i da mu se plati. Tada sluga taj padne ničice i moljaše: Strpljivosti imaj sa mnom i sve ću ti platiti. A gospodar se smilovao tome sluzi, pusti ga i dug mu oprosti. Kad iziđe onaj sluga, nađe jednog od svojih drugova koji mu je bio dužan 100 dinara i uhvativši ga

stane ga daviti govoreći: Plati što si dužan! Tada pade pred njega drug njegov i moljaše ga: Strpljenja imaj sa mnom i platit ću ti. Ali on ne htjede i baci ga u tamnicu dok ne plati dug. Vidjevši njegovi drugovi što se dogodilo, vrlo se ražalostiše i otišavši kazaše gospodaru svome sve što se dogodilo. Tada ga pozva gospodar i reče mu: Zli slugo, sav sam dug tebi oprostio jer si me molio. Nije li, dakle, trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kako sam se i ja tebi smilovao? I razljuti se gospodar njegov i preda ga mučiteljima dok ne plati sav dug. Tako će i Otac moj nebeski učiniti vama, ako ne oprostite svaki bratu svome od svega srca.»

Budite, dakle, milosrdni prema drugima ako želite da vas se Bog sjeti u Posljednji dan. Naš je Gospodin učinio milosrđe u jezgri svoje Crkve. I zato, po mom mišljenju, nije izabrao nevinoga, čistoga, djevičanskoga učenika Ivana za Glavu Crkve, nego burnoga, jakog Petra, koji Ga je zatajio i koji se u noći, kad su Mu sudili, kleo i zaklinjao da ne poznaje «tog čovjeka!»

Na putu prema sramotnoj patničkoj noći i prije Velikog petka, milosrdni Gospodin prošao je pored njega. Petar Ga je vidio, izašao je van i gorko plakao. Predaja još dodaje da je Petar u svom životu toliko plakao da su mu suze ostavile tragove brazda na licu.

Iz vlastitog iskustva poznavao je milosrđe i dobrotu Gospodinovu i radi toga bio je izabran za Glavu Crkve, da bi Crkva uvijek ostala milosrdna i dobrostiva.

Imamo dovoljno razloga da svijet promatramo očima milosrđa. I u najgorima ima još nešto dobrog, a i u najboljima sakriva se nešto zla. ***Dobri su oni koji u bližnjemu traže dobro, a najčešće ga i nalaze. Zli uočavaju uvijek samo pogrješke u drugima, a posljedica toga jest da svoje vlastite ne vide.***

Na njih treba primijeniti ukor našega Gospodina: «A zašto vidiš trun u oku brata svoga, a grede u oku svome ne vidiš? Ili kako

možeš reći bratu svome: dopusti da izvadim trun iz oka tvojega, a eto grede u oku tvome? Licemjere, izvadi najprije gredu iz oka svoga, pa ćeš onda pogledati kako da izvadiš trun iz oka brata svoga.»

Ako se, dakle, na Sudnjem danu želimo nadati milosrdnoj osudi, moramo započeti time da ovdje dolje na zemlji drugima iskazujemo milosrđe. Kao što oblaci izlijevaju samo onu mokrinu koju su na zemlji pokupili, tako će i nebo moći samo ono milosrđe dijeliti koje šaljemo u nebo.

Ako smo uvijek zaokupljeni samo mislima na sebe, izgubit ćemo sposobnost da prihvaćamo dobrotu koja nam dolazi s drugih strana. Samo ukoliko se sami ispraznimo, može nas Bog sobom ispuniti. Najlakše su uslišane molitve koje molimo za druge. Kad sami na sebe zaboravimo, sjeća nas se Bog.

To će biti vjerojatno i razlog zašto mnoge od naših molitava ne bivaju uslišane. Kako može Bog uslišati molitve koje Mu upravljamo ako mi ne uslišavamo molbe koje naši bližnji nama upravljaju? Da li se mi odazivamo molbama siromaha, osakaćenih, hromih, grješnika, misionara? Kojim pravom očekujemo da nam Bog ispuni naše molbe ako nismo spremni da i mi uslišamo molbe svojih bližnjih?

Kako nam može Bog dijeliti svoje darove ako mi uskraćujemo drugima naše darove? Kako može Bog naše škrinje ispuniti svojim blagom ako ih nismo prije toga za druge ispraznili?

Jednostavan je zakon: Sij i žeti ćeš. Ne spremaj svoje sjeme u svoje hambare. Daj ga dalje, raspi ga preko polja. Radi ludo i rasipno da se još i ptice nebeske nahrane od tvog obilja. Za kratko vrijeme uvjerit ćeš se da se tvoje sjeme pomnožilo peterostruko, deseterostruko, stostruko. Ali ako ga ostaviš u hambaru, ptice će izgladnjeti, a ono se ne će pomnožiti.

Daj i primit ćeš; budi milosrdan i postići ćeš milosrđe. Ako visiš na križu bola i muke, gledaj u njemu uvijek križ desnoga razbojnika.

Šalji svoje molitve u nebo za sve koji vise na lijevom križu, da bi spoznali vrijednost ispaštanja svojih muka. Gledaj da tvoja ljubav nađe dobroga Pastira na srednjem križu, koji tako nedužno pati za sve ljude. I kad tako jednom ne budeš više mislio na sebe, nego samo na druge, i kad budeš, drugim riječima, milosrdan, tada ćeš sa srednjega križa dobiti nagradu milosrđa: «Danas ćeš biti sa mnom u Raju.» Tako ćeš ti postati drugim dobrim razbojnikom i kradljivcem, jer dobar kradljivac je onaj koji znade ukrasti Raj.

TREĆA RIJEČ

«Blaženi koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti.»
«Sine, evo ti majke, ženo, evo ti sina.»

Na brdu Blaženstva propovijedao je Gospodin na početku svoga javnog života: «Blaženi koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti.» A na koncu svoga života, na brdu Kalvariji, rekao je čistima: «Sine, evo ti majke, ženo, evo ti sina.»

Ovo nisu blaženstva ovoga svijeta. Današnji svijet, doista bi se moglo reći, živi u razdoblju strasti, koja uzdiže spolni užitak, a mrzi povučenost, koja poistovjećuje čistoću sa bešćutnošću, a nevinost sa neznanjem.

Nasuprot ovog slavljenja spolnog nagona i veza, i nasuprot egoizmu koji je tako karakterističan za današnji duh vremena, ustaje Gospodin sa svojim trećim blaženstvom: «Blaženi koji su čista srca.»

Ovo treće blaženstvo odnosi se prema trećoj riječi s križa kao teorija prema praksi, ili kao nauka prema uzoru, jer je samo čistoća omogućila našemu Gospodinu da nam pokloni svoju

Majku. I to je ujedno i najveća i najuzvišenija istina, koja iz tih riječi proizlazi: Marija je postala našom Majkom jer su Njezin božanski Sin i Ona bili sama čistoća. Ni pod jednim drugim uvjetom ne bi nam je bio mogao tako potpuno i od svega srca pokloniti.

Da bismo mogli razumjeti kako je Marija po čistoći postala našom Majkom, moramo se jedan časak pozabaviti s naravi našega tijela. Naše je tijelo po svojoj naravi sebično i onda kada pravedno i dopušteno udovoljava svojim potrebama. Sve njegovo veselje usredotočeno je samo na njega, a ne na druge. Već i sam zakon o samoodržavanju, kao što to i sama riječ pokazuje, označava neku vrst sebičnosti. No kad počinje težiti za stvarima koje nisu dopuštene, onda postaje još više egoistično; jer mora drugoga tiranizirati da bi sebi moglo udovoljiti, mora drugoga zapaliti, da bi upalilo svoju vlastitu vatru.

Da bismo se mogli osloboditi sebičnosti tijela, stvorio je Bog u svojoj mudrosti dvije mogućnosti: sakrament ženidbe i zavjet čistoće. Obje ove mogućnosti ne kidaju samo krug sebičnosti, nego otvaraju veliko i prostrano polje služenja. Ili, da se drugačije izrazimo: što je veća čistoća srca, to je sebičnost manja.

Prvu mogućnost da se oslobodimo sebičnosti tijela dao nam je Bog u sakramentu ženidbe. U braku biva sebičnost potisnuta, jer ovdje stupaju dva individuuma u zajednički život, u kome ni jedan od njih nije više tu samo za sebe, nego za drugoga. U trajnom braku se uništava sebičnost i zbog toga što brak traje, i po svom trajanju djeluje suprotno onim prolaznim zasljepljenjima koja se u času rađaju i s njime opet nestaju. I kao treće, brak uništava sebičnost jer međusobna ljubav oslobađa supruge od okova njihovog «ja» u utjelovljenju njihove ljubavi u njihovom trećem «ja», u njihovu djetetu. Napokon, odgoj djece, bez kojega bi ljubav uvenula kao cvijeće bez vode, zahtijeva toliko žrtava da za sebičnost jedva još preostaje mjesta.

No gledajući na sve to iz aspekta tijela, sve su to negativne strane braka. Mnogo je važnije što brak liječi sebičnost na taj način što tijelo poziva na službu drugome. Novi se horizonti otkrivaju oku, predanje i žrtva dobivaju na vrijednosti. Drugi postaje važniji od vlastitog «ja», koje ne ostaje više u svojim uskim granicama, nego zahvaća preko njih, proširuje se, a katkada se i potpuno zaboravi.

Istinitost ove teze pokazuje se već i u tome što se općenito u velikim obiteljima nalazi manje sebičnosti, nego u malim. Muž i žena mogu, doduše, živjeti jedan za drugoga, ali otac i majka moraju sebi umirati da bi mogli živjeti za svoju djecu. Moraju napustiti sve neuredne sebične veze koje se protive cjelovitosti zajedničkog života. Gdje je blago njihovo, tamo je i njihova ljubav. Oni polažu svoje tijelo na žrtveni oltar da bi drugi živjeli, a to je početak ljubavi.

Ali Bog je ukazao na još jedan drugi put po kojemu se može izaći iz sebičnosti tijela. Taj je put još savršeniji od sakramenta ženidbe. To je zavjet čistoće. Muškarac ili žena, koji polažu taj zavjet, ne žele time izbjeći žrtve što ih zahtijeva brak, ne, oni se žele osloboditi svih veza kojima ih tijelo veže, da bi se oslobodili za višu službu.

Sveti Pavao kaže: «Tko ima ženu, brine se za stvari ovoga svijeta kako bi se svidio svojoj ženi; i tako je u sebi podijeljen. Ali tko je bez žene, brine se za stvari koje pripadaju Gospodinu i kako će se svidjeti Gospodinu.»

Zavjet je viši oblik žrtve nego što je brak, jer dovodi do većeg oslobođenja od zahtjeva i želja tijela. Što je veća čistoća, to je manja sebičnost. Tko se riješio sebičnosti, slobodan je da u okovima ljubavi služi u Kristu Isusu Gospodinu našemu ne samo jednom mužu ili ženi i nekolicini djece, nego svim ljudima oba spola i svoj djeci.

Brak oslobađa tijelo od njegove individualne sebičnosti i privodi ga k službi obitelji; zavjet čistoće oslobađa tijelo ne samo za usko ograničenu obitelj, nego za službu obitelji cijelog čovječanstva. Zato Crkva moli sve one koji se žele posvetiti otkupljenju svijeta da polože zavjet i da se odreknu svake sebičnosti, da ne pripadaju ni jednoj obitelji, a ipak da pripadaju svim ljudima.

Zato se u velikoj obitelji Božjega kraljevstva svećenik zove «otac», jer ima djecu ne po tijelu, nego po duhu. Zato se predstojnica u samostanu časnih sestara zove «majka»; ona ima djecu u Kristu. Zato se pripadnici redova zovu «braća», a žene koje se vežu zavjetom zovu se «sestre».

Svi oni čine jednu obitelj, u kojoj su se oblikovale nove veze, ne po tjelesnom porodu, nego po rođenju u Kristu. Svi oni trebaju nesebično tražiti Božju slavu i spasenje grješnika, vođeni Vođom koga najsrdačnije ljube više od svih ljudi, svojim svetim Ocem, nasljednikom Petra, zamjenikom Isusa Krista.

Ako nam, dakle, brak i zavjet ukazuju na dva izlaza i oslobođenje od sebičnosti tijela, ako nas veća čistoća osposobljava za veću službu bližnjemu, što ćemo onda očekivati od savršene čistoće?

Ako čovjek postaje sve više nesebičan što je čišći, što će nam onda pokazati savršena bezgrješnost i savršena čistoća? Ako se veća čistoća može izjednačiti sa većom nesebičnosti, onda ćemo u nevinosti naći savršenu žrtvu.

Čovjek koji za sebe ništa ne traži, koji ne misli ni na svoju udobnost, ni na svoj život – to je žrtva na križu. «Nitko nema veće ljubavi od onoga tko život svoj daje za svoje prijatelje.» To je čistoća, koja se uzdigla nad sve veze obitelji i krvi i koja govori poput našega Gospodina: «Jer tko vrši volju Božju, onaj je brat moj, sestra i mati moja.»

Čistoća našega Gospodina na križu je božanska, to je čovjek koji se u potpunosti oslobodio svojega «ja», koji je tako daleko

od svake sebičnosti, koji ne misli na nagone svoga tijela te u svojoj majci ne vidi samo svoju majku, nego Majku čitavog svijeta. Savršena čistoća je savršena nesebičnost. Zato nam Krist poklanja svoju Majku kad govori nama, koji smo zastupani po Ivanu: «Evo ti majke.»

On nije htio najljubazniju i najljepšu od svih majki zadržati samo za sebe. On je htio svoju vlastitu Majku s nama dijeliti. Zato nam poklanja Majku Božju na podnožju križa za Majku svih ljudi. To ne bi mogao učiniti ni jedan čovjek, jer su krvne veze pretijesne da bismo mogli svoju majku dijeliti s drugima. Ali savršena čistoća to može.

Zato blaženstvo čistoće i treća riječ pripadaju zajedno. Ovdje je, u Kristovoj božanskoj i ljudskoj čistoći odricanje postiglo svoje savršenstvo, kad je svoj život predao za naše spasenje i kad nam poklanja svoju Majku da ne bismo ostali siroti.

Djevičanstvo nije ništa negativno, štoviše, ono sliči pupoljku koji se nije rascvjetao. Ono nije hladno, ono se ne može izjednačiti sa otuđivanjem od života. Isto tako kao što i pravednost nije samo odsutnost nepoštenja, kao što milosrđe nije samo pomanjkanje okrutnosti, i kao što vjera nije samo manjak sumnja, tako je i čistoća više nego odsutnost strastvenosti. Ona je nesebičnost rođena iz ljubavi i to iz najviše Ljubavi.

Svatko tko je položio zavjet ne ljubi više prolaznom, nego vječnom ljubavi, Božjom ljubavi. I u čistoći postoji neka vrsta strastvenosti – Thompson je naziva «bezstrastvenim zanesenjem i uzbuđenim mirom».

Sigurno nije nemoguće živjeti djevičanski, pa i oni koji tu krjepost ne posjeduju mogu je postići. Sv. Augustin naziva Mariju Magdalenu «nad – djevicom». To gotovo nevjerojatno zvuči. On stavlja nju, nekadašnju bludnicu, u djevičanstvu odmah iza

Blažene Djevice. Ona je, mogli bismo tako reći, postigla opet svoju čistoću kada je u preodređenju sjedinjenja sa euharistijskim Spasiteljem oprala one noći svojim suzama noge Gospodinove.

To je bio njezin prvi susret sa čistoćom, i ona je svoj daljnji život tako strogo podložila zakonima ovoga duhovnoga dodira da je kratko vrijeme iza toga, na Veliki petak, susrećemo na podnožju križa. A pored nje stoji sama Majka Božja.

Kakva li zanosna para! Žena, čije je ime još domala značilo skoro isto što i sam grijeh, i Preblažena Djevica! Zašto ne bi Marija i nas ljubila kad je Magdalenu ljubila i kad je za Magdalenu bilo nade, onda se smijemo i mi nadati i imati povjerenja. Kao što je ona opet zadobila svoju čistoću, tako možemo i mi opet postati čisti. Ali sve to uspjet će nam samo po Mariji. Mi je zovemo prečistom Majkom jer Ona i nas čini čistima.

Marij može se svatko obratiti, ne samo obraćeni grješnici kao Magdalena, nego i svete djevice i dobri muškarci, jer Ona je Djevica i Majka. Ipak nam se čini kao da djevičanstvu samom nešto nedostaje. U njemu narav nije potpuna, jedna sposobnost ostaje neiskorištena. I majčinstvo samo, čini nam se, kao da je nešto izgubilo, jedna je sposobnost napuštena. Ali kod Marije nema ni «manjka ni gubitka» (Sheila Kay Smith). Tu je djevičanstvo združeno s majčinstvom, tu je «proljeće vječnoga svibnja».

Djevičanstvo, dakle, nije sebičnost. Ono je samozataja, briga za druge, žrtva. Ono se može vinuti u takve visine da Majka Kristova postane našom Majkom. Odbacimo, dakle, krivu zasadu svijeta koja bi nas htjela uvjeriti da je čista ljubav slijepa. Ona ne može biti slijepa, jer naš Gospodin kaže da ona nije slijepa. «Blaženi čista srca, jer će oni Boga gledati» - oni će Boga gledati! Marija neka nam otvori oči!

ČETVRTA RIJEČ

«Blago siromasima u duhu, jer je njihovo kraljevstvo nebesko!»

«Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?»

Na početku svog javnog života propovijedao je Gospodin na brdu Blaženstava: «Blaženi siromasi u duhu, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.» Na koncu svoga života oživotvoruje ovo siromaštvo duha svojom četvrtom riječi s križa: «Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?»

Svjetski duh ne razumije ni ovog blaženstva, ni ove riječi s križa. Jedna od najkarakterističnijih oznaka modernog društva je pohlepa za posjedovanjem; Aristokracija nije više plemstvo od krvi, ni plemenitost duše, nego novac. Mjerilo vrijednosti nije poštenje, nego posjedovanje.

Gospodin je došao na svijet da uništi pohlepu za novcem. Želim odmah ovdje naglasiti da se pod siromašnima duhom ne smatraju glupi ljudi, nisu to samo siromasi, ili ljudi pod teškim okolnostima. Biti siromašan duhom znači unutarnje oslobođenje od pohlepe i zato se među njih mogu ubrojiti i oni koji su bogati zemaljskim dobrima, jer i oni se mogu unutarnje osloboditi upravo tako, kao što i siromasi mogu biti škrti i pohlepni.

Ovo blaženstvo znači dakle: blaženi su svi koji se ne daju zarobiti imetkom, blaženi su svi koji su, bili oni sada siromašni ili bogati, u dubini svoje duše po svom naziranju siromašni, spremni davati potrebnima.

Gospodin nije samo propovijedao siromaštvo u duhu. On ga je i proživljavao, i time je svladao oholost u tri oblika njezine pojave: oholost onim što imamo, tj. materijalnu oholost; oholost onim što jesmo, tj. socijalnu oholost; oholost onim što znamo, tj. intelektualnu oholost.

Zato što se zemaljski posjed tako podiže na prijestolje, što se lov na bogatstvo smatra kao najotmjeniji cilj čovjeka, što se ljudi hvale samo svojim imetkom i posjedom, zato je Krist bio siromašan i dobar. Njegova Majka potiče iz najsiromašnijeg sloja ljudi, Ona je u hramu mogla žrtvovati samo golubice, a Njegov poočim bio je seoski obrtnik. On, kome pripada cijeli svemir, rodio se u zapuštenoj pastirskoj štalici.

U svome poslanju posebno je naglasio siromaštvo kad je u Nazaretu rekao: «Duh Gospodnji je nada mnom; On me pomazao da naviještam Evanđelje siromašnima.» On je bio i u svom javnom životu siromašan: «Lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda, a Sin čovječji nema gdje da nasloni glavu.»

I u smrti ostao je siromašan, svukli su Mu haljine – posljednje što Mu je preostalo od zemaljskih dobara; razapeše Ga na križu postavljenom na državne troškove i položiše Ga u tuđi grob.

Tako je dao zadovoljštinu za one koji se diče onim što imaju, jer nije imao ništa i postao je Siromah cijeloga svijeta. On, najbogatiji duhom, ponizio se radi nas do siromaha, da bismo mi postali bogati. Zato je On jedini u povijesti koga i bogati i siromašni mogu tražiti za sebe: «On pripada nama, On je jedan od nas.»

No zadovoljštinu nije trebao dati samo za oholost, bogatstvo, nego i za snobizam, za vlastoljubivost. Sav je svijet pun ljudi koji se, na temelju okolnosti u kojima žive, drže boljima od svojih bližnjih i time se hvale.

I za njih je izvršio pokoru kad je slavu svoga božanstva sakrio u tijelu čovjeka i kad je na sebe preuzeo najgorču zapuštenost i žigosanje. Već na početku Njegova života stoji riječ: «K svojima dođe i svoji Ga ne primiše.» Gradovi su se odvratili od Njega: Betlehem je odbio da ga ukonači, Nazaret Ga je istjerao van svojih zidina, Jeruzalem Ga je kamenovao.

Doista je mogao o sebi reći: «Nije prorok bez časti, osim u svom zavičaju i u svojoj kući.» Ljudi su Ga napustili. Neki njegovi učenici, kad su čuli da će sebe dati na poklon u obliku kruha, govorahu: «Ovo je tvrd govor, tko će Ga razumjeti?» ... i oni Ga nisu više slijedili.

Zakonodavci su Ga napustili i predbacivali Mu kad je blagovao s grješnicima: «Gle čovjeka izjelice i pijanice, prijatelja carinicima i grješnicima!» Ostavljali su Ga dapače i siromasi te se blago potužio: «Ne ćete doći k meni da živite.»

Jedan od Njegovih apostola izdao Ga je za 30 srebrnjaka, jedan, jer se stidio pred služavkom, i trojica kad su spavali. Pa i oni kojima je pomagao odvratili su se od Njega: «Nisam li ih deset izliječio? Gdje su drugih devet? Nitko osim ovoga tuđinca nije se vratio i slavio Boga!»

I tada, na kraju života, mogao je rimski vlastodržac reći: «Tvoj vlastiti narod predao Te meni.» Tako je On, Kralj kraljeva, bio siromašan po svom socijalnom položaju, jedan od izbačenih, da bismo mi po toj zapuštenosti – dah nam zastaje kod te pomisli – postali djecom Božjom!

I napokon, izvršio je pokoru i za ohole duhom, za sve koji misle da mnogo znaju, koji su bez vjere i oslanjaju se samo na ljudsku mudrost. Za njih postao je siromašan duhom pristavši na poniženja i prividni neuspjeh.

U javnom životu veselilo Ga je što uzvišene istine nebeskog kraljevstva shvaćaju samo ponizni: «Slavim Te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i razumnih, a objavio malenima.»

U noći smrtne muke, u vrtu, kad je sa svim svojim strahotama započelo otkupljenje oholosti, rekao je: «Duša mi je nasmrt žalosna.» A na križu proživio je blaženstvo siromašnih duhom kad je priznao zadnje i najveće svoje siromaštvo, duhovno siromaštvo: «Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?»

Čak i podnevno sunce sakrilo je svoje svjetlo kao simbol duhovne zapuštenosti Njegove duše. Sigurno Ga Otac nije ostavio, ali Krist nije htio gorčine svoga kaleža umanjiti ni jednom jedinom kapi utjehe svoga Božanstva.

Iz Njega se izvinuo uzdah zapuštenosti, a ne zdvojnosti. Zdvojna duša ne zove Boga. Kao što umirući, potpuno iscrpljen, ne ćuti muke gladi, nego se zadnjom snagom bori za svoj život, tako ni bezbožnik, ni grješnik, ne osjeća bolne zapuštenosti kao najsvetiji, kao Krist na križu.

To je bilo najteže ispaštanje. Nije bilo teško biti siromašan imetkom, nije bilo toliko teško biti žigosan od društva i ostavljen od prijatelja. Ali strašno teško je bilo u času smrtne borbe odreći se Božje utjehe, da bi mogao zadovoljiti za one koji vjeruju samo u svoju mudrost, za umišljene intelektualce koji ne će sagnuti svoje glave pred Božjom mudrosti, za ateiste koji provode život bez Boga i za sve koji Njegovo Ime brišu sa zemlje živih.

Riječ sa križa otkriva nam kako teške, smrtne duhovne muke pate duhovi i srca koji su bez Boga.

On je iskusio što znači biti bez Boga. On je proživio samotnost i bijedu bezbožnika, jer je patio i iskusio njihovu zapuštenost, da bismo mi dobili sigurnu utjehu, da nikada ne bismo morali biti bez Njega. U osjećanju da je odijeljen od Boga, otkupio je sve koji bez Boga žive.

Pogledajte siromašnog Čovjeka! Siromašan na odijelu, bez ičega, siromašan po položaju i od svojih prijatelja napušten, siromašan duhom - od Boga rastavljen. Zato vrijedi od onda sve do danas: Blaženi siromašni u duhu. Blaženi koji su u duhu siromašni jer ništa ne žele, jer sve posjeduju, dapače i stanove u kući svoga Oca.

Prije nekoliko godina otvorio je neki kardinal klauzuru nekog karmelskog samostana i učinio ga pristupačnim vanjskom

svijetu. Jedna karmelićanka povela je jednog svećenika. Sa krova samostana vidjelo se preko doline prema suprotnom brežuljku na kojemu je stajala velika lijepa kuća kao simbol svega što svijet može pružiti.

Svećenik se sjetio siromaštva redovnica i rekao je: «Predstavite sebi, sestro, da ste u onoj kući živjeli prije nego što ste došli u Karmel. Zamislite da ste imali sva bogatstva, svu raskoš i svjetske zabave koje može pružiti onakav dom. Da li biste ga ostavili da postanete karmelićankom?» A ona je odgovorila: «To je bila moja kuća, prečasni.»

Blaženi su i socijalno siromašni duhom. Blaženi koji poznaju samo jedno plemstvo, plemstvo krsnog studenca i čast Kralja nad kraljevima.

Na Sudnjem danu strašno će se promijeniti položaj u društvu, jer Bog ne poštiva ovosvjetski položaj. Naše mjesto u kraljevstvu Božjem ne zavisi od toga, koliko smo obljubljeni na zemlji, nego od toga što smo spasili kod brodoloma ovoga svijeta – čistu savjest i ljubav prema Bogu.

Za ovo oboje svijet se malo brine. Zato nas je Gospodin upozorio da će nam neograničena ljubav prema Njemu privući mržnju svijeta: «Doći će čas kad će svatko tko vas ubije misliti da Bogu služi. To će vam činiti jer ne poznaju ni Oca, ni Mene. Ali to sam vam rekao da se sjetite mojih riječi kad nadođe taj čas.»

Kako Njegova nauka znači potpuni obrat poštivanja položaja i časti, pokazuju i ove riječi koje jasno govore: «Blago vama kad vas zbog Mene pogrde i sve zlo izgovore protiv vas! Veselite se i kličite, jer je plaća vaša velika na nebesima.»

Blaženi, napokon, koji znaju da su siromašni znanjem. Blaženi ponizni, blaženi koji se daju podučiti, koji jednako kao i pastir znadu da ništa ne znaju, ali koji sliče mudracima koji znadu da ne

znaju sve. Vjera u Boga, vjera u molitvu, nada u Krista, štovanje Majke Božje, vjera u Euharistiju i u nepogrješivost – sve se to može pametnima činiti ludim – ali «ludost Božja mudrija je od ljudi.»

Kad bismo bili u dilemi da li da sa ulice spasimo stotinu pokvarenih muževa i žena, kao što su bili Magdalena i Zakej, ili da obratimo jednog sveučilišnog profesora koji misli da je njegov maleni duh riješio sve zagonetke svemira, bolje bismo učinili da odemo na ulicu i da dovedemo njih stotinu k Bogu.

Sam Bog potvrdio je ovaj izbor, jer Krist je rekao onima, koji su se držali mudrima: «Zaista vam kažem: carinici i bludnice ulaze prije vas u kraljevstvo Božje.»

Zašto smo, dakle, oholi? Zašto upotrebljavamo svu energiju na to, da postanemo bogati? I što koristi čovjeku ako zadobije čitav svijet, a izgubi svoju dušu? Zašto tražimo ugled i prvo mjesto za stolom Bog nas opominje: «Ako si pozvan, pođi i sjedni na zadnje mjesto; kad će domaćin doći, reći će ti: prijatelju, pomakni se gore … jer tko se sam uzvisuje, ponizit će se, a tko se ponizuje, uzvisit će se.»

Zašto smo oholi? Tko bi nas na cijelome svijetu, osim našeg Gospodina, ljubio kad bismo bili siromašni, zapušteni, bez prijatelja i neznalice? Francis Thomson kaže to vrlo lijepo:

«Tako bijedno i nestalno biće?
Zašto bi te itko ljubio?
Ja jedini veličina sam ništavila tog,»
tako reče,
«A kako bi je ti zaslužio,
ti od svih ljudi manji, najniži?
Ti ne znaš
Da ljubavi vrijedan nisi

Crviću zemaljski, tko bi te ljubio?
Samo Ja, i nitko nego Ja.
Što tebi uzeh, nisam uzeo
Da tebi naškodim,
Već da tražiš u mom zagrljaju.
A djetinja ti ćud što držala je
Izgubljenim, Ja ti sačuvah.
Ustaj, primi Me za ruku, dođi.»

PETA RIJEČ

«Blaženi, koji gladuju i žeđaju pravde, jer će se nasititi.»
«Žedan sam.»

Na početku svoga javnog života propovijedao je Gospodin na brdu Blaženstava o potrebi živog nastojanja: «Blaženi koji gladuju i žeđaju pravde, jer će se nasititi.» Na kraju svoga javnog života dao je sam o tome primjer na brdu Kalvariji, kad je iz Njegovih ustiju izašao apostolski zov: «Žedan sam.»

Svijet ne razumije ni blaženstvo, ni riječ, jer je po svojoj naravi ravnodušan. On rado govori o religiji, ali osjeća neku dosadu da je izvršava. Revnost i srdačnu ljubav prema Bogu ironično naziva «mistikom» i s time je za njega svršeno. A religiju je nešto što pripada našem bitku, otprilike onako kao poezija.

Nije neobično da koji katolik kaže: «Znam da u petak ne bih smio jesti meso iz strahopoštovanja prema danu na koji je Gospodin žrtvovao svoj život za mene. Ali nisam htio mome domaćinu praviti neprilika.» Ili, koncem tjedna bio sam kod nekih mojih prijatelja koji ne vjeruju, pa nisam u nedjelju išao k misi da se ne bi spotakli o mene.» Ili: «Kad su se rugali štovanju Majke Božje i svetaca, radije sam šutio da ne potaknem prepiranje o religiji.»

To je svjetska ravnodušnost – strah da se s Bogom, koji nas je stvorio, posve i potpuno sjedinimo. Ako svijet gladuje i žeđa, onda je to uvijek za stvorovima koji su manje važni negoli pravda.

Protiv zasićenja životinje u nama, koja pušta duh da gladuje, ustao je Krist: «Jao vama koji ste siti, jer ćete gladovati.» «Ta Otac vaš nebeski zna da vam sve ovo treba. Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravednost Njegovu i sve će vam se ovo dodati.»

On upozorava da se čuvamo ravnodušnosti koja stvara kompromise jer se bojimo borbe za Božju pravdu. «Koji god, dakle, prizna mene pred ljudima, priznat ću i Ja njega pred Ocem svojim koji je na nebesima. A koji god zataji mene pred ljudima, zatajit ću i Ja njega pred Ocem svojim koji je na nebesima.» A o pravdi, koja se ograničava samo na zemaljsko pravo, a isključuje dužnosti čovjeka prema njegovom Stvoritelju, rekao je: «Kažem vam, ako nije pravednost vaša mnogo veća negoli književnika i farizeja, ne ćete uči u kraljevstvo nebesko.»

No revnost za Božju pravdu nije istakao samo u negativnim opomenama. Njegovo obrezanje ukazuje na nestrpljivost da se zaputi putem pravde koji Ga je doveo u Vrt i na križ. Iz nestrpljivosti poučavao je sa 12 godina u Hramu želeći da ljudima govori o ljepotama putova svoga Oca.

U početku Njegovog javnog života vidimo kako trgovce izgoni iz Hrama i tako ispunjava proročanstvo o apostolatu: «Revnost za kuću tvoju izjeda Me.» Poslije je iskoristio poziv na jedan ručak da spasi dušu Magdaleninu, a jednog vrućeg dana poslužio se običnom željom za svježom vodom da Samarijanki otkrije znanje o vječnim izvorima.

On je došao, kao što sam kaže, ne da uništava duše, nego da ih spašava, a kad je ugledao mnoštvo ljudi, zahvatilo Ga je milosrđe jer su bili tužni i sličili su ovcama bez pastira. Tada se obratio svojim učenicima: «Žetva je velika, ali radnika je malo.

Molite se, dakle, Gospodaru žetve da pošalje radnike u svoju žetvu.» Njegova životna misija izvirala je iz revnosti, iz gladi i žeđi za pravdom Božjom, kao što to najbolje pokazuje Njegova prispodoba o vatri: «Došao sam da bacim vatru na zemlju, pa što bih drugo želio nego da se zapali? Ima krštenje kojim trebam biti kršten i žudim da se ispuni.» «Imam i druge ovce koje nisu iz ove zemlje. I njih moram dovesti, i one će čuti Moj glas i bit će jedno stado i jedan pastir.»

A sada, kad Mu je blizu kraj života, još više čezne za pravdom. On, koji se sam naziva izvorom života i koji je ujedno bio i Pećina iz koje je potekla voda kad ju je Mojsije dotakao štapom, On sada iz dubine svoga srca uzvikuje poziv Pastira, povik čežnje za svim dušama na svijetu: «Žedan sam.»

On nije želio zemaljsku vodu, jer su i zemlja i more Njegovi, a kad su Mu dodali ocat i žuč da si ublaži boli, otklonio je. Nije Ga, dakle, mučila fizička, nego duhovna žeđa, žeđa za blaženstvom pravde, neutaživa žeđa za ljudskim dušama.

Svijet odbija revnost za Božju pravdu, a u Njemu mrzio ju je svijet prvi puta. Ona je Krista dovela na Križ. Svijet voli ravnodušne, osrednje, prosječne, a mrzi sve one koji su bilo predobri, bilo prezli.

Zato na Kalvariji nalazimo Gospodina razapeta zajedno s kradljivcima. Nevinost i grijeh sudarili su se sa zakonom. Neki dolaze na križ jer su za sistem predobri, a drugi opet - jer su prezli.

Svijet mrzi revne kao što je bio Krist, jer se po njima još više ističe njegova osrednjost. Ali on mrzi i zle, kao što su kradljivci, jer smetaju njegovom zadovoljstvu.

Kvantitet je oduvijek bio suprotan kvalitetu. Dobri moraju umrijeti jer su dobri, a zli jer su zli, a preostaju osrednji. Naš Gospodin je na to rekao: «Svijet ne mrzi vas, ali mene mrzi jer

svjedočim da su njihova djela zla.» Ako je to vrijedilo za našega Gospodina, onda to mora vrijediti i za nas, jer sluga nije iznad gospodara.

Ako nas se, kao strastvene pobornike Božje stvari, ljudi odriču, ne možemo reći da nas On, kojega su prvoga mrzili, nije na to upozorio. «Ako vas svijet bude mrzio, znajte da je mene mrzio prije vas. Da ste od ovoga svijeta, svijet bi ljubio svoje. Ali, jer niste od ovoga svijeta, nego sam vas Ja odabrao, zato vas mrze … Kad su mene progonili, progonit će i vas … da bi se ispunila riječ zapisana u njihovom zakonu: mrzili su me bez razloga.» Kristovi apostoli nisu nikada obljubljeni, oni svršavaju na križu.

Unatoč tome moramo žeđati za pravdom i gorjeti za Božje kraljevstvo. Jer sve što je dobro, troši se i daje. Sunce je dobro i troši se dajući svjetlo i toplinu, cvijet je dobar i troši se dajući miris, životinja je dobra i poklanja se svaka na svoj način. Čovjek je dobar i daje se, Krist je dobar i iz Njega mora teći Njegovo kršćanstvo, iz vatre Njegove ljubavi moraju vrcati iskre, On mora rasplamsati vatru u srcima ljudi i mora govoriti o Onome koga ljubi, jer je Ljubav sama.

Jaka ljubav očeličuje čovjeka za velika djela. Mjera za revnost, kojom privodimo dušu Kristu, ujedno je i mjera naše ljubavi.

Želja za obraćenjem duša ne može se usporediti sa oholom propagandom – to je težnja za savršenstvom. Apostol želi ljude privesti Bogu iz posve drugih razloga, nego što bi npr. neki trgovac želio povećati svoju prođu.

Trgovac se služi reklamom da bi povisio svoj dobitak. Krist privlači ljude da bi povećao sreću drugih. On hoće duše privesti Bogu isto tako kao što hoće da sunce sjaji, da cvijeće cvate i da janjići postaju ovce – jer to služi njihovom usavršavanju i zato njihovoj sreći.

Olovka, koja je napravljena za pisanje, ne smije služiti za kopanje. Ptica, koja je stvorena za letenje, ne smije zamijeniti svoje mjesto s krtom. Duši, koja je određena za puninu života, ne smiju se odrezati krila, jer ona se ne smije zagušiti u mržnji i polovičnim istinama i okaljati svoju ljepotu. Ona mora postati savršenom, ona se mora sjediniti sa Životom i istinom, sa ljubavi i ljepotom Božjom.

Krist je apostol, jer On ljubi savršenost, cjelovitost, potpunost, sreću, jednom riječju, On ljubi Boga. Zato je Njegova želja da svatko postane sličan Bogu i bude usmjeren prema Bogu.

Ni jedna cijena nije previsoka da se postigne taj cilj, kako kaže sv. Pavao: «Što će nas odijeliti od ljubavi Kristove? Žalost ili nesreća, glad ili golotinja, opasnost ili progonstvo ili mač? (Ovako je pisano: Poradi Tebe ubijaju nas svakog dana. Kao ovcu vode nas na klanje). Ali u svemu tome pobjeđujemo za volju Njemu koji nas je ljubio. Znadem da nas ni smrt ni život, ni anđeli, ni gospodstva, ni vlasti, ni sadašnjost, ni budućnost, ni noć, ni visina, ni dubina, ni ikoje stvorenje ne bi moglo odijeliti od ljubavi Božje koja je u Kristu Isusu, našemu Gospodinu.»

Nije li upravo taj manjak naše revnosti za Božje stvari kriv što danas na licu naše Zemlje ima mržnje i neprijateljstva, ljubomore i rata?

Uzmimo da na cijelom svijetu živi samo jedan čovjek koji vjeruje u Crkvu, koji prima sv. Pričest, koji priznaje primat Petrov i koji prisustvuje sv. misama. Uzmimo, nadalje, da će ovaj revni vjernik prve godine obratiti samo jednog nevjernika Kristu i Njegovoj Crkvi. Kad bi svaki od ove dvojice sljedeće godine obratio opet po jednoga nevjernika, bilo bi ih u drugoj godini već četvero.

U narednoj godini svaki od ove četvorice priveo bi opet po jednog nevjernika Kristu. To bi na kraju treće godine bilo već

osam konvertita. Ali nakon 30 godina klečali bi već po crkvama 1 milijarda 73 milijuna 740 tisuća 842 na pričesnim klupama i jeli Kruh života.

To je strašna opomena koja nam prikazuje kako smo teško zatajili u izvršavanju svoje dužnosti u širenju ljubavi i znanja o Kristu među ljudima. Da li zaboravljamo da žeđa za pravdom spašava i našu vlastitu dušu? Nismo li čuli riječi sv. Jakoba da će svatko tko jednog grješnika svrati sa krivog puta, spasiti svoju dušu od smrti i zadovoljiti za mnoge grijehe?

Zar nikada ne mislimo na to da će hladni gorjeti, a mlaki da će žariti kao baklje u noći, da nebesko kraljevstvo trpi silu i da se samo silom osvaja? Ako je tome tako, ***onda razumijemo zašto je Gospodin povikao: «Žedan sam.» No unatoč tome, mi Mu pružamo ocat i žuč ravnodušnosti.***

Zato prestanimo s polovičnošću! Srca gore! Svijet zahtijeva svjetlo. Zar ćete vi svoje svjetlo staviti pod stol? Zemlja zahtijeva začina, zar ćete vi soli oduzeti okus? Isus je rekao: «Vi ste sol Zemlje. Ako sol obljutavi, čime će se osoliti?» Pogledajte ateiste koji žeđaju za mirom, a da to ni ne slute. Gledajte mnoge ljude koji sebi ne postavljaju višeg cilja života nego li životinje, život koji se sastoji od jela i pila, spavanja i plijena.

Sjetite se svih onih koji mrze dobro samo zbog svoje vlastite zloće. ***Oni nose u sebi čežnju za Bogom, ali ona je sakrivena pod pepelom njihova života. Oni žive u strahu da kad bi Ga imali, ne bi pored Njega smjeli ništa drugo posjedovati.***

Mi ćemo se u prvom redu moliti za one koji mrze religiju i Boga. Ali to još nipošto ne znači da bismo ih mi morali mrziti. Oni čeznu za nečim što im svijet ne može dati. Znali oni to ili ne, ali oni gladuju i žeđaju za Božjom pravdom. Zato im ne smijemo mržnju vraćati mržnjom. Naprotiv, trebamo pobuditi prema njima milosrđe zato što oni tako mnogo toga propuštaju.

Naše milosrđe prema njima moralo bi ići tako daleko da nas potakne da sve poduzmemo, kako bismo ih spasili od propasti. To je naša kršćanska dužnost, jer mi ne spašavamo svoju dušu samu, nego samo zajedno sa ostalima.

Na Sudnjem danu pitat će nas: gdje su tvoja djeca? Ako budemo tada mogli pokazati na one koje smo spasili, ako budemo mogli pokazati samo jednog bezvjerca iz kojeg smo učinili praktičnog katolika koji prima sv. Pričest, onda ćemo mi, koji gladujemo i žeđamo, biti nasićeni iz Božjih izvora.

ŠESTA RIJEČ

«Blaženi mirotvorci, jer će se oni sinovi Božji zvati.»
«Svršeno je.»

Na početku svoga javnog života propovijedao je Gospodin na brdu Blažensatva: «Blaženi mirotvorci, jer će se oni sinovi Božji zvati.» Na kraju svoga života oživotvorio je ovo blaženstvo kad je trijumfalno povikao: «Svršeno je.»

Poput ostalih blaženstava stoji i ovo blaženstvo u očitoj suprotnosti s duhom svijeta, u kojemu pravda znači moć, a krjeposti su prepiranje i agresivnost. To je još blago rečeno, jer u naše vrijeme razvio se pogled na svijet kojemu je glavna zasada klasna borba.

Nikada prije toga u cijeloj povijesti svijeta nije postojao politički sistem kojemu bi glavni motiv bila mržnja, a još manje da bi je i u djelo provodio.

No o kakvom to miru govori ovo blaženstvo? Najbolje ga je razjasnio sv. Augustin: «Mir je mirovanje i rad.»

Mir je mirovanje i rad u kome nema podjarmljivanja, nego je sve podčinjeno najvećem Dobru, naime Bogu. Zato osjetila trebaju biti podložna razumu, razum vjeri, a čovjek Bogu kao

svome vječnom cilju i posljednjem savršenstvu. To je temelj mira.

Ovo mirovanje u radu donio je Krist na zemlju već onda kad su anđeli kod Njegovog rođenja pjevali: «Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje.» On je zapovjedio svojim učenicima da podržavaju mir među sobom i kad uđu u koju kuću da pozdrave sa: «Mir kući ovoj».

Blaženstvo koje ovdje posmatramo, blagoslivlja sve mirotvorce, a Kristove riječi nad Jeruzalemom sjećaju nas Njegove žalosti nad svima koji ne ljube mir: «Kad bi ti znao, i to ovoga dana, što je za tvoj mir, ali sada je to sakriveno tvojim očima».

Kad su Krista u vrtu uhvatili, povukao je Petar mač i odsjekao uho sluzi velikog svećenika. Krist ga je ukorio riječima: «Vrati svoj mač u korice; jer svi koji se hvataju mača, od mača će i poginuti.» On se dotaknuo ranjenoga uha i iscijelio ga.

Sljedećeg dana tjerali su ljudi u smrt svoga Otkupitelja, koji je došao da propovijeda mir. Bio je to sukob globalnih razmjera između ratobornih i miroljubivog Sina Božjega. A prije nego što je Krist umro, zaključio je posljednjim mirotvornim riječima: «Svršeno je.»

Što je svršeno? Rat je završio. Rat protiv grijeha! Rat protiv zla! Rat protiv Boga! Svršeno je otkupiteljsko djelo sjedinjeno s Bogom. Krist je propatio krunicu žalosnih otajstava i sada započinje slavna.

Sve je bilo isplaćeno, sve do posljednjeg novčića i mirovni je ugovor potpisan: «Blaženi mirotvorci». On je uspostavio mir i povikao u trijumfu: «Svršeno je!» Nije se radilo o primirju, nego o pobjedi, o završnom djelu što je bilo učinjeno, nije se moglo više povući – sklopljen je mir s Bogom. S Bogom se može pomiriti svaki čovjek koji taj mir slobodno prihvaća.

Do sada smo govorili o miru koji je Krist donio na svijet. Sada ćemo promatrati poteškoće koje treba savladati. Krist je Knez mira. Tko se mača laća, pogiba od mača; kraljevstvo, koje je u sebi razdijeljeno, raspada se, a pozdrav uskrsnuća zove se PAX. Kako se to može složiti s riječima Kristovim: «Ne mislite da sam došao donijeti mir na zemlju. Nisam došao da donesem mir, nego mač. Ne mislite da sam došao donijeti pasivnost, ne, nego razdvajanje. Od sada će od petorice u kući trojica biti protiv dvojice i dvojica protiv jednoga. Otac će ustati na sina, a sin na oca, majka protiv kćeri, a kćer protiv majke; svekrva protiv snahe, a snaha protiv punice. Tko nema mača, neka proda haljinu i neka kupi mač.»

Razjašnjenje ovih prirodnih suprotnosti nalazimo u riječima koje je upravio u noći Posljednje večere svojim apostolima; tu je učinio razliku između dvije vrste mira. «Mir vam svoj dajem, ne dajem ga kao što ga daje svijet. Ovo sam vam rekao da imate u meni mir. U svijetu bit ćete žalosni. Ali imajte povjerenja, jer Ja sam ga nadvladao.» Njegov mir i mir svijeta nije jedan te isti mir.

Ove nam riječi jasno otkrivaju da nam naš Gospodin nudi takav mir i utjehu kakvu nam samo On može dati, mir koji izlazi iz dobro uređene savjesti, iz pravednosti, iz ljubavi prema Bogu i prema bližnjima. Blaženi mirotvorci, koji navještaju i šire mir, jer će se zvati djecom Božjom. Svaki će od njih vidjeti božanski znak koji ih čini sličnima Bogu.

Ali sve ove koji ljube mir, koji slijede Njegove stope i svakim danom uzimaju svoj križ na sebe, koji ljube više Njega negoli svijet, koji su se svega odrekli da bi Njemu pripadali, ove koji se uzdaju u Providnost koja nosi ptice, koji djetinjski vjeruju i Krista ljube i stoga čeznu za unutarnjim mirom svoje savjesti koji može dati samo Bog – ove će, iz svih ovih razloga, svijet mrziti.

Siromašne u duhu mrze oni koji misle samo na svoj vlastiti interes. Laktaši i ljudi koji žele sebe istaknuti gledaju na blage ljude kao na svoje neprijatelje. Oni, koji gladuju i žeđaju pravde, osjećaju da ih ravnodušni ljudi preziru. Nepomirljivi rugaju se milosrdnima. Svijet sa svojim krivim mirom koji izlazi iz sebičnosti ratuje sa onima koji traže mir u savjesti.

Tako će otac često mrziti sina koji bi radije postao svećenik nego trgovac; a majka će moguće mrziti kćerku koja ide u samostan, umjesto da se preda vrtlogu društva. Nevjesta će mrziti svekrvu jer se zalaže za svetost braka. A svekrva će mrziti nevjestu koja ide u crkvu, koja se raduje istini i veseli euharistijskom životu. To je smisao prispodobe o podijeljenoj kući.

Neki mladić pohađa sveučilište. Njegovi mu roditelji ne bi zamjerili kad bi se priključio kakvom orijentalnom kultu sunca, kad bi postao sljedbenik Budhe ili Konfuciusa, ili kad bi sam osnovao neku novu vjeru. Ali kao bi se priključio Crkvi, otvorili bi na njega vatru.

Zaista: «Nisam došao da donesem mir, nego rat» Ali Gospodin će utješiti mladića: rat će potrajati samo kratko vrijeme. «U svijetu ćeš biti nesretan. Ali uzdaj se, Ja sam pobijedio svijet.»

Knez mira donosi rat – rat protiv krivog mira koji je bez reda i bez rada. Ako postoji nešto na svijetu čega se moramo bojati, onda je to opasnost krivog mira, opasnost lijenosti i ravnodušnosti. I Krist je mogao sa svijetom sklopiti krivi mir, ali nije. Nisu li Ga oni koji su Ga tjerali u smrt pozivali da se s njima združi? Nisu li Mu dovikivali na Njegovo «Svršeno je» ovako: «Neka sada siđe s križa da vidimo i vjerujemo.» Ili drugim riječima: siđi dolje i sklopi krivi mir. Ti se pretvrdokorno pozivaš na prava svoga nebeskog Oca. Zauzeo si previše beskompromisan stav prema grijehu. Previše se intolerantno pozivaš na svoje božanstvo. Zar ne vidiš, tvoje tvrdnje da si Sin Božji i Otkupitelj svijeta

ruše mentalitet dosadašnjeg svijeta? Nisi li čuo da Ti je jedan od sudaca jučer navečer rekao: jedan mora umrijeti da se narod umiri. Siđi dolje, sklopit ćemo mir.

O da, da je sišao dolje, bio bi sklopljen mir, ali krivi mir. Naš Gospodin ostao je na križu, sve dok nije bilo izvršeno. On nije htio sklapati nikakve kompromise o poslušnosti volji svoga Oca. Strahota grijeha nije se smjela umanjiti.

Tako je ostao na križu i borio se protiv zla sve dok nije rat svršio; umirući borac koji se, premda mu snage nestaje, ustrajno bori sve dok ne izvojšti pobjedu. Stoga je mogao na kraju poviknuti: «Svršeno je.»

I mi se moramo čuvati krivoga mira. Sa svih nas strana pozivaju da se pridružimo ligi za izmirenje s grijehom. Mi to ne smijemo jer je to krivi mir.

Zato što se ustručavamo priznati ovaj krivi mir, što ne silazimo sa svoga križa i što se ne ćemo pridružiti njihovom krivom miru koji se temelji na nepravdi, privlačimo na sebe njihovu mržnju i njihovu osvetu. Ali mi ne možemo očekivati da će svijet s nama drugačije postupati negoli s našim Gospodinom.

Mir nama znači imati dobru savjest, a ne prihvaćati diktaturu nemorala. Mir uključuje ljubav prema neprijatelju, a ne prezir; on počiva u duši, a ne u vanjskim znakovima.

Mi se moramo čuvati krivog mira utemeljenog na nepravdi i ne smijemo prodati Gospodina za trideset srebrnjaka zato što nam nije donio materijalno bogatstvo. Mi Ga ne smijemo zatajiti pred ljudima ako bi nas koja služavka ismijavala. Mi ne smijemo spavati u času pogibelji, a prije svega ne smijemo sići sa križa kad se mučimo tek 2 sata i 52 minute. Nekoliko decenija našega križa još je manje u usporedbi s vječnošću.

Moramo se oboružati da podnosimo prezir zato što smo miroljubivi. Moramo biti pripravni da izdržimo mržnju svijeta,

jer je Gospodin rekao da nas svijet mrzi zbog Njega. Moramo ostati dok ne bude izvršeno, pa makar nas ljudi oko nas budu krivo gledali.

Ovaj život nije pobjeda. To je rat, a Bog mrzi mir onih koji su određeni za duhovnu borbu. Definitivna pobjeda bit će tek u Posljednji dan.

SEDMA RIJEČ

«Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti.»
«Oče, u ruke tvoje predajem Duh svoj.»

Na početku svoga javnog života propovijedao je Gospodin na brdu Blaženstava: «Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti.» Na kraju svoga javnog života na Kalvariji našao je ovu blaženu utjehu: «Oče, u ruke tvoje predajem Duh svoj.»

Kao između svih ostalih, tako se između ovoga blaženstva i svijeta otvara duboka provalija. «Jedite, pijte i veselite se, jer sutra moramo umrijeti!» Nikada ne će svijet moći u žalosti vidjeti blagoslov, ona je za njega prokletstvo. Smijeh je zlato koje on traži, a žalost je neprijatelj kojega izbjegava.

Kao što svijet ne razumije križ, tako ne razumije ni žalost. Moderni se čovjek oboružava maskom ravnodušnosti protiv žalosti koju mu nanosi njegov bližnji, i ne misli da mu ova duhovna tupost može, doduše, uštedjeti mnogo boli, ali da mu njegovu vlastitu unutarnju boležljivost sve više pojačava, sve dok ne sagnjili i propadne.

No posve je razumljivo da to ne smijemo shvatiti tako kao da je Krist s ovim blaženstvom htio osuditi smijeh i veselje, a veličati žalost i suze. On je isto tako malo držao do filozofije tragike kao i mi. Nije li On korio farizeje kad su za vrijeme posta mrštili svoja lica? Nije li Njegov apostol sažeo sumu Njegovog života i Njegovog uskrsnuća u jednoj riječi: «Veselite se?»

Razlika između blaženstva svijeta (smijte se i svijet će se s vama smijati) i blaženstva Kristova (blaženi žalosni) sigurno nije u tome da bi nam svijet pružao smijeh, a Krist suze. U suštini uzeto, to nam uopće nije ni stavljeno na izbor, već jedino to da izaberemo hoćemo li biti žalosni na početku ili na kraju. Ili, drugim riječima, da izaberemo da li će prije doći na red smijeh ili suze.

Gdje ćemo tražiti svoju sreću, u vremenu ili u vječnosti? Oboje ne možemo imati. Hoćemo li se smijati na zemlji ili na nebu? Oboje nije moguće. Hoćemo li se radije veseliti prije ili poslije smrti? Mi ne moramo trpjeti tu i tamo, ali ne možemo ni svoju plaću imati i tu i tamo.

Kako li je duboko tragična riječ koju će naš Gospodin na kraju vremena reći djeci ovoga svijeta: «Primili ste plaću svoju.»

Kojim ćemo putem, dakle, udariti? Da li kraljevskim putem križa koji vodi do uskrsnuća i k vječnom životu, ili putem sebičnosti koji vodi k vječnoj smrti? Prvi je put pun trnja, ali ako njime dosta daleko pođemo, završit će za nas u ružama. Drugi započinje u ružama, ali ako smo njime dosta daleko išli, završava u trnju.

Nije nam moguće slijediti oba puta, nije nam moguće izabrati u oba svijeta što je najbolje. Ne možemo ljubiti Boga i Mamona, ne možemo biti istovremeno i živi i mrtvi. Nitko ne može služiti dva gospodara: ili ćemo jednome služiti, a drugoga prezirati.

Ako se spasimo na ovome svijetu, izgubili smo u drugome životu; ali ako na ovome svijetu izgubimo život, bit ćemo spašeni na drugome. Tko u grijehu sije, žanje propast; tko u istini sije, žanje život vječni. Oboje nije istovremeno moguće.

Čime, dakle, započeti, s postom ili s gozbom? To je pitanje. Naš Gospodin započinje postom i završava svetkovanjem. Svijet započinje gozbom i svršava nevoljom.

Jaz između ova dva životna nazora susrećemo na svakoj stranici Evanđelja. Bogati rasipnik bio je bogat na zemlji, ali nakon smrti nije imao niti jedne kapi hladne vode. Lazar, naprotiv, bio je na zemlji prosjak, ali u Abrahamovom krilu bio je bogataš. Gospodin je rekao: «Jao vama koji se sada smijete, jer ćete plakati i jaukati. Blaženi koji sada plaču, jer će se oni smijati.»

Nije čudo da Krista, koji je zauzeo tako ekstreman stav prema zlu ovoga svijeta, nazivaju «čovjekom boli, koji je u danima svoga života na ovome svijetu glasnim povicima i sa suzama molio Onoga koji bi Ga mogao spasiti od smrti, molio Ga je i bio je uslišan zbog svoga strahopočitanja prema Bogu».

Evanđelje nigdje ne spominje da bi se On ikada bio smijao, ali često čitamo da je plakao. Plakao je na grobu svoga prijatelja Lazara, plakao je nad gradom koji Ga je trebao ubiti, i suze su sjale na Njegovom božanskom licu kad je protužio: «Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi; koliko sam puta htio sakupiti djecu tvoju kao što kvočka sakuplja piliće svoje pod krilo, ali vi ne htjedoste.»

Malo kasnije plakao je u vrtu krvave suze kad su gorki valovi bola čitavog svijeta strujali kroz jedno jedino Srce. I tri sata krvario je na križu sve dok žalost Njegova nije bila dovršena.

Ali i suze i boli nisu svršetak. One znače samo momentalnu smrt, kao što i sjeme umire prije nego se razvije u cvijet i životnu raskoš.

Nije li On rekao: «Blaženi koji plaču, jer će se oni smijati.» On je patio, a sada slavi svoju svetkovinu, On je podnosio trnje, a sada nosi zlatni diadem, On se žalostio, a sada se raduje.

Sada je ostvareno blaženstvo žalosti i jakim glasom dovikuje zadnje riječi preko brda Golgote, koje je kao patnik izgovorio na ovoj zemlji. Bile su to riječi trijumfa i veselja: «Oče, u tvoje ruke predajem Duh svoj.» Takve riječi izgovara samo jaki, moćni.

Nitko Mu nije oduzeo život. On ga je odložio slobodnom voljom i Evanđelje nigdje ne kaže da je umro.

Smrt nije došla k Njemu. On je pošao u susret smrti. Njemu nije smrt otvorila svoja vrata, On ih je sam otvorio jer je znao kamo vodi put.

Njegov zadnji čas nije bio kao kad se lađa otisne u besputno more na vožnju u nepoznate zemlje pod nebom bez zvijezda. On je imao siguran cilj, On je znao kamo ide. Prognani kralj vraća se kući. Izgubljeni Sin dolazi natrag u kuću svoga Oca. Nebeska zvijezda, koja je prije 33 godine započela svoje putovanje da rasvijetli svijet, vraća se opet k Njemu koji ju je poslao. Veliki kapetan našao je opet obalu domovine i donio je slavodobitne znakove svoje pobjede.

Bolna otajstva su završena, sada počinju slavna. Da, doista, «blaženi žalosni, jer će se oni utješiti.»

Gospodin je dovršio patnju. Njegova žalost našla je utjehu. Kako je s nama? Koje blaženstvo ćemo mi odabrati? Hoćemo li sav smijeh ismijati ovdje na zemlji, ili ćemo nešto uštedjeti za vječnost? Hoćemo li sada bježati pred križem, ili ćemo ga uzeti na leđa? Hoćemo li tako živjeti da na kraju možemo reći: «Oče, u tvoje ruke predajem duh svoj?» Onda moramo sada biti žalosni. Ali zašto?

Najprije zato što će nam svijet donijeti žalost ako odaberemo Otkupiteljeva blaženstva. Ako smo blagi, pokušat će nas natjerati na srdžbu; ako smo milosrdni, predbacivat će nam da smo nepravedni, ako smo čista srca, vikat će da se pričinjamo sramežljivima. Ako gladujemo i žeđamo pravde, ne ćemo imati uspjeha. Ako smo miroljubivi, nazvat će nas kukavicama, a ako smo siromašni u duhu, prezirat će nas.

Bol je posve prirodna posljedica kršćanske borbe sa zlom ovoga svijeta. Budući da smo odabrani od ovoga svijeta, zato nas

svijet mrzi. Ali sluge nisu veće od Gospodara, pa kad je On radi njih krvavim suzama plakao, morat ćemo i mi plakati.

Evo prvog uzroka naše žalosti; mi smo odabrali Čovjeka boli. Ali «blago vama kad vas, zbog Mene, pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas. Veselite se i kličite, jer je plaća vaša velika na nebesima.»

Drugi uzrok naše žalosti je duboka bol koju smo nanijeli Majci našega Gospodina. Mi se ne možemo dosta nažalostiti, što smo Njoj, koja je i naša Majka, pripravili toliku žalost.

Mi smo joj zadali bol; nema, naime, ni jednog zlog djela na ovome svijetu koje ne bi našlo svoju nevinu žrtvu.

Grijeh zacrtava strahovito široke tragove. Kad bacimo kamen u more, nastaju valovi koji glatku površinu mora namreškavaju još i na najudaljenijim obalama. I Kalvarija je imala još jednu svoju nedužnu žrtvu, koja nije ništa pridonijela zašto bi Gospodina razapeli na križ. Jedino biće koje je zaista moglo reći: «Nedužna sam u krvi toga čovjeka.» Ta nedužna žrtva bila je Marija.

Što je učinila, čime je zaslužila sedam bodeža? Kakav je zločin počinila da su joj oduzeli Sina? Ona nije ništa učinila, ali zato smo mi skrivili. Mi smo se ogriješili o Njezinog božanskog Sina, mi smo Ga osudili na križ i svojim grijesima ranili smo Nju.

No najveći uzrok naše žalosti morale bi ipak biti one boli koje smo nanijeli Njemu samome. Da smo bili manje oholi, trnje bi Ga bilo manje izbolo. Da smo svoju gramzljivost nešto bolje svladavali, ne bi Ga bili čavli u rukama tako pekli. Željezo Mu ne bi tako duboko probilo noge da naše noge nisu išle putem grijeha, a Njegove usne ne bi popucale i isušile se da nismo izgovarali toliko oštrih riječi. Da nismo tako grješni, ne bi Njegova smrtna borba tako dugo trajala, a da smo više ljubili, ne bi se na Njega survala tako divlja mržnja.

Između Njegovog križa i nas postoji posve osobna veza. Bune, nepravde i grijesi počinjeni u našem životu sudjelovali su kod raspeća. Mi ne možemo oprati svoje ruke u nevinosti, kao ni Pilat koji ih je ispružio na podnevnom suncu i izjavio da nije kriv.

Nije Njega toliko ranilo ni boljelo raspeće, ni Ana, ni Kajfa, ni krvnici koji nisu znali što rade. Nisu Mu Njegovi neprijatelji zadali najveću bol. «Da su to učinili moji neprijatelji, mogao bih podnijeti.»

Mi smo oni koji smo Mu pripravili najveću bol, jer mi znamo što činimo. Mi smo kušali Njegovu slatkoću i lomili smo s Njime kruh. Učinio nas je svojim pouzdanicima. Slomili smo srce Njemu koji je došao iscijeliti srca slomljena. To je naša najveća žalost.

Ali žalost još nije zdvojnost. Mi smo doista Krista pribili na križ, ali ipak ima za nas oproštenje. «Oče, oprosti im.» Mi smo doista proboli Marijino srce, ali i to može biti oprošteno: «Sine, evo ti Majke.» Suze u našim očima suše se na riječima: «Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti.»

Ne mislite, dakle, da blaženstvo žalosti uzdiže bol na prijestolje. Ne, ono svršava u trijumfalnom povratku k Ocu. Svi vi, koji mjesecima i godinama ležite razapeti bolima, ne zaboravite da će i za vas doći čas kad će vas skinuti s križa i kad će Spasitelj promatrati vaše ruke i noge da bi na njima našao znakove svojih rana. Po njima bit će nam određena vječna radost. Ako budemo sličili u svome mirovanju Njemu, bit ćemo Mu slični i u slavi.

Svi vi muževi i žene, braćo i sestre, koji ste izgubili svoje najmilije, mislite na to da je dobar Pastir svoje ovce poveo na zelene paše da biste vi, druge ovce, slijedile svoje mile sve do zagrljaja vječne Ljubavi.

Vi, čiji život sliči studencu suza prolivenih zbog grijeha, mislite na to da će, poput krsne vode koja briše Istočni grijeh, i vaše suze

oprati grijehe koje ste počinili. Ne zaboravite da će doći dan kad će ih Bog sam izbrisati.

Vi, koji ste izgubili vjeru i koji se bojite ispovijedi, koji ste odviše kukavni da se Bogu bacite do nogu i da molite za oproštenje, mislite na to da je i vaš strah žalost, jer vi ste bijedni u svom srcu.

Vi ste slomili svoje vlastito srce. Ali ne bojte se. Ponesite ga u nakovanj Kalvarije i stavite ga u vatru ljubavi. Tamo će se opet potpuno iscijeliti i ozdraviti, i ne će se trebati nikada više žalostiti. Jer srce, koje sam Bog izliječi, ne poznaje više boli, nego samo veselje.

Svima vama koji ste žalosni rekao je: «Blaženi, jer ćete se utješiti.» Vi ste postili s Kristom, sada ćete sjediti s Njime u slavlju. On ima mnogo toga spremljeno za vas, jer kad je bio na zemlji, zadržao je nešto i spremio za one koji plaču.

Ali ono što je sačuvao za vječnost, što će raspeće vašega života učiniti ništetnim, što će vječnost učiniti blaženom, ekstatičnom, bestrastvenom strasti ljubavi, što će značiti vrhunac svega blaženstva i kruna svega života, to što je tako brižno čuvao za vječnost i što nebo čini nebom, to je – Njegov smiješak.

SADRŽAJ